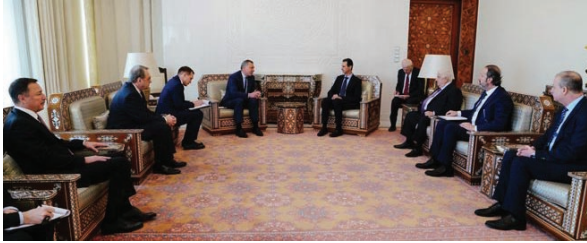

ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՍՏՏ ԸՆԴՈՒՆԵՅ ՌՈՒՄԻՈՅ ՓՈԽՎԱՐՉԱԴԵՏԸ

Սուրիոյ Նախագահ Պաշար ալ Ասատ ընդունեց Ռուսիոյ փոխվարչապետ Իւրի Պորետովը եւ իրեն ընկերակցող պատուիրակութիւնը:

Հանդիպումին ընթացքին կողմերը խորհրդակցեցան բարեկամ երկու երկիրներուն միջեւ տնտեսական գործակցութեան գարգացման եւ յարաբերութիւններու ամրապնդման շուրջ:

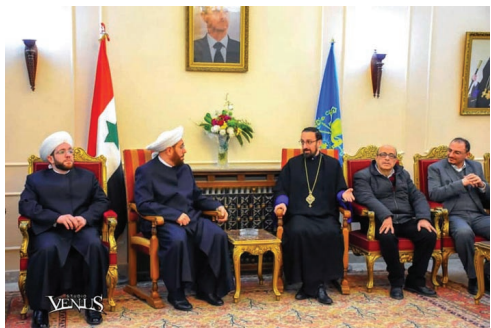

Ասատ եւ Պորետով պատրաստակամութիւն յայտնեցին Նպաստելու ռուս-սուրիական տնտեսական միացեալ յանձնախումբին որոշումներուն մինչեւ տարեվերջ գործադրութեան:

Հանդիպումին Սուրիոյ կողմէ ներկայ գտնուեցան Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարար Ռալիտ Մուալլէմ եւ անոր օգնական Այման Սաուսան, Սուրիոյ Նախագահութեան Գործադիր Մարմնի պատասխանատու Մանսուր Ազգամ, հանքային հարստութեան նախարար Ալի Ղանեմ, վարչապետի քարտուղար Քայս Խըտըր, իսկ Ռուսիոյ կողմէն ներկայ գտնուեցան Ռուսիոյ արտաքին գործոց փոխնախարար Միքայէլ Պոկտանովն ու Դամասկոսի մէջ Ռուսիոյ դեսպանը:

ՍՈՒՐԻՈՅ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՈՒՖՐԻՆ ԱՅՅԵԼԵՅ ԲԵՐԻՈՅ ԸՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱՈՒՋՆՈՐԴԻՆ

Երեքշաբթի, 10 Դեկտեմբեր 2019-ին Սուրիոյ Հանրապետութեան Մուֆթի տոքթ. Ահմետ Պետրըտտիին Հասուն պատուիրակութեան մը հետ այցելեց Բերիոյ Հայոց Թեմի Ազգ. Առաջնորդարան եւ հանդիպում ունեցաւ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տէր Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեանի հետ:

Այս այցելութիւնը վերջին վեց ամսուան ընթացքին Հանրապետութեան Մուֆթիին Ազգ. Առաջնորդարան երկրորդ այցելութիւնն էր, որ ընթացաւ ջերմ մթնոլորտի մէջ:

Մուֆթին բարձրօրէն գնահատեց Բերիոյ Հայոց Թեմէն ներս տարուող բազմաբնոյթ աշխատանքները, համայնքի գաւազններուն այլազան ոլորտներու մէջ վերակառուցման աշխատանքներու մղելու թեմի ծրագիրը:

Սրբազան հայրը շնորհակալութիւն յայտնեց մուֆթիին այցելութեան համար, ապա ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետին ողջոյնը փոխանցեց անոր:

Կողմերը գրուցեցին կրօններու երկխօսութեան, գործակցութեան եւ յարաբերութիւններու ամրապնդման մասին:

Իր կարգին, Հանրապետութեան Մուֆթին անդրադարձաւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, Նորին Սրբութեան եւ Բերիոյ Հայոց Թեմին հետ սերտ յարաբերութիւններուն:

Հանդիպումին ներկայ էին նաեւ Բերիոյ Հայոց Թեմի Ազգ. Վարչութեան եւ Կրօնական ժողովի ներկայացուցիչները:

ՍՈ ԽԱՀԻ 100-ԱՄԵԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԳԵԽՏՐՈՒԵՅԱՆ 50 ՏԱՐՈՒԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՅՈՂ ԽԱՀՈՒՅԻՆԵՐԸ

Չինուած խաչի խորհուրդով ՍՈ Խաչը եղաւ օրինաբեր ձեռք. երէկ էր, երբ Եղեռն էր, համատարած որբաշխարհի ու տխուր այրիանոց, եւ ՍՈԽ-ը եղաւ անելի քան հարիւր տարուան հեռաւոր վանքի մը կոչնակին մեղմանուշ դօղանքը, որ երկնային անդրրութեան քաղցրութիւնը ցօղեց որպէս բալասան ու սպեղանի տարասփիւռ հայութեան տառապահոծ հոգիներուն:

Արդարեւ, հովանաւորութեամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեանի, կազմակերպութեամբ ՍՈ Խաչի Շրջանային Վարչութեան, Երեքշաբթի, 10 Դեկտեմբեր 2019-ի յետմիջօրէի ժամը 5:00-ին, «Գ. Եսայեան» սրահէն ներս փառահեղ հանդիսութեամբ յիշատակուեցաւ ՍՈ Խաչի հիմնադրութեան 100-ամեակը:

Հանդիսութեան Սրբազան Հօր կողքին ներկայ էին Բերիոյ Թեմի Կաթողիկէ Հայոց Առաջնորդ Արքի. Տ. Պետրոս Արք. Միրիաթեան, Հայ Աւետարանական Համայնքապետ Վերապատուելի Յարութիւն Սելիմեան, Ազգային Վարչութեան, բարեսիրական, հայրենակցական, մշակութային միութիւններու ներկայացուցիչներ, Հալէպի աշխատանքի եւ ընկերային ծառայութեան գրասենեակի տնօրէն Սալէհ Պարաքաթ, արժանապատիւ քահանայ հայրեր եւ մեծաթիւ խաչուհիներ:

Հանդիսութիւնը սկսաւ Սուրիոյ եւ ՀՀ քայլերգներով: Բեմայարդարումը կը ներկայանցներ միութեան մասնաճիւղերը, որոնք լուսաւորեցին Սուրիահայ Օգնութեան Խաչի 100-ամեայ երթը:

Օրուան հանդիսավար, ՍՈ Խաչի Շրջ. Վարչութեան անդամ Շողիկ Տէր Պօղոսեան հրաւիրեց Նոյն կազմին անդամ Սիւզի Փիլաւճեանը՝ արտասանելու հայրենի բացման խօսքը:

Փիլաւճեան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն ու ըսաւ. «100 տարի առաջ որբերու իսկամբով եւ դաստիարակութեամբ զբաղող միութեան հիմնադիրները դժուար թէ երեւակայէին, որ 100 տարի անց իրենց յաջորդները պիտի տազնապէին Նոյն գաղութի ազգակերտման ու հայապահպանման կարիքներով: Դար մը ամբողջ ՍՈ Խաչը լծուեցաւ մարդասիրական ու հայապահպանման վեհ աշխատանքին:

2019 տարին կ'եզրափակենք ՍՈ Խաչի աղամանդեայ յոբելեանի

Սոնա Ծարպիկեան
 Շար.՝ էջ 12 ➤

**«ԳԱՆՁԱՍԱՐ» ԵՄԲԵԾԱԹԵՐԹԻ ԽԱՐԵԳՐԱԿԱԶՄԸ
 ԿԸ ՄՆՈՒԹԵ ԶԵՉԻ ԲՍՐԻ ԱՄԱՆՈՐ ԵՒ ԿԸ
 ԵՆՈՐՀԱԴՈՐԷ ԶԵՐ Ս. ԾԱՆՈՒԵԱՆ ՏՕՆԸ: ԹՈՂ ՆՈՐ
 ՏԱՐՈՒԱՆ ՕՐԵՐԸ ԸՂԱՆ ԼԻ ԲԵՐԿՐԱՆՔԻ ԵՒ
 ԵՐԶԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏԵՐՈՎ:**

«Գանձասար»ի յաջորդ թիւը լոյս պիտի տեսնէ Ուրբաթ, 3 Յունուար 2020-ին:

Տեղական Լրագրող

Խմբագրական

ՏԱՐԻՆ ԿԸ ՓԱԿՈՒԻ ՏԱԳՆԱԴԻՆ ԶՓԱԿՈՒՂ ԹՂԹԱԾՐԱՐՈՎ

2019-ն յատկանշուեցավ սուրիական տագնապին վրայ ազդեցություն ունեցող արտաքին ուժերու շահերուն բախումով:

Սուրիական պատերազմին շիջումը ավետող տարեմուտեն քանի մը շաբաթ անց, բացասական զարգացումներ գլուխ ցցեցին: ԱՄՆ-ի կողմէ պարտադրուած տնտեսական շրջափակման հետեւանքով սուրիական դրամանիշը նկատառելի անկում կրեց, որուն հետեւանքով ալ ածարձանագրեցին անգործութեան եւ սղածի տոկոսները:

Թրքական ուժերուն ներխուժումը Սուրիոյ հիւսիսային եւ արեւմտեան շրջաններ կրկին տեղահանութեան ենթարկեց շրջանի բնակչութիւնն ու վերաշխուժացուց ահաբեկչական խումբերու գործունեութիւնը:

Միջազգային ընտանիքը ամենայն սառնասրտութեամբ հետեւեցաւ ՄԱԿ-ի եւ միջազգային օրէնքները խախտող Թուրքիոյ ծաւալապաշտ քաղաքականութեան եւ ապօրինի ընթացքին, առանց դոյզն դատաւարտում մը հրապարակելու: Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջանին մէջ 30 քմ. խորութեամբ ապահովական գօտի ստեղծելու թուրք-ռուսական համաձայնութեան զգուշութեամբ հետեւեցաւ Սուրիան, հրապարակաւ դատաւարտելով զայն եւ սուրիական բանակը երկրին ու անոր ժողովուրդին ապահովութեան միակ երաշխիքը համարելով: Սուրիոյ կրտաքին Գործոց Նախարարութիւնը քանիցս հանդէս գալով յայտարարեց, որ Սուրիա ներխուժած բոլոր ուժերը, ուշ կամ կանուխ, դուրս պիտի ելլեն սուրիական տարածքներէն, իսկ սուրիական բանակը պիտի շարունակէ իր կռիւը մինչեւ Սուրիոյ ամբողջական ազատագրումը:

Քրտական գործոց անհետացնելու Թուրքիոյ նկրտումը, իրականութեան մէջ, թրքական իշխանութիւններուն միակ հեռանկարը չէր ու կարելի չէ հաւատալ այդ թեզին: Թուրքիան ունի սուրիական հողեր գրաւելու եւ այնտեղ իր ազդեցութեան գօտին ընդլայնելու ընդգծուած նպատակներ, որոնց իրականացման պարագային կը վտանգուի Սուրիոյ փոքրամասնութիւններուն, յատկապէս հայութեան ու քրիստոնէութեան գոյութիւնը, միեւնոյն ատեն՝ Սուրիոյ գերիշխանութիւնն ու տարածքային ամբողջականութիւնը:

Գերպետութիւններուն կռուախնձորը Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջանի քարիւղն էր, անկէ առաւելագոյնս օգտուելու նկրտումներուն արդիւնքով օտար ուժեր մուտք գործեցին Սուրիա ու տարբեր պատրուակներով, տարբեր լծակներով պաշարել փորձեցին Սուրիոյ քարիւղի հորերը, որուն հետեւանքով ալ Սուրիոյ բնակչութիւնը վառելանիւթի տագնապ ապրեցաւ ու կը շարունակէ ապրիլ:

Հակառակ այս բոլորին, սուրիական բանակը նկատառելի յառաջնադաշտ արձանագրեց, հասնելով մինչեւ Իտիլիայի արուարձաններ եւ թոյլ չտալով որ ապահովական գօտիէն մէկ մղոն իսկ դէպի հարաւ թափանցեն թրքական բռնագրաւեալ ուժերը: Սուրիական դրօշը, երկար տարիներու բացակայութենէն ետք, քրտական ուժեր-սուրիական բանակ համակարգուած ծրագրի մը կենդանացումով ու սուրիական բանակին յառաջնադաշտով, կրկին ծածանեցաւ Սուրիոյ հիւսիսարեւելեան շրջաններուն մէջ:

Սուրիոյ տագնապի քաղաքական լուծման նպաստող քայլ մըն էր տարեվերջին Սահմանադրութեան վերանայման յանձնախումբին կազմուիւնը, որուն մաս կազմեցին իշխանամետ, ընդդիմադիր շրջանակներէ անհատներ եւ անկախ քաղաքացիներ:

Սուրիոյ հիւսիսային շրջանի եւ Հալեպի ապահովական վիճակը կը մնայ անկայուն, իսկ թրքական թափանցումներուն լոյսին տակ՝ առաւել անորոշ:

Միւս կողմէ վճռականօրէն յառաջ կը մղուի երկրի վերակառուցման ծրագիրը՝ համայնքներու եւ պետութեան մակարդակներով: Վարժարաններ, եկեղեցիներ, մզկիթներ, հիւանդանոցներ, գրասաշրջական կեդրոններ, շուկաներ եւ արդիւնաբերական շրջաններ կը վերանորոգուին ու աստիճանաբար կը զգենուն իրենց երբեմնի աշխուժութիւնը:

Մէկէ անելի երկիրներ, անելի քան տասը տարի փակ պահելէ ետք իրենց դեսպանատունները, այս տարի աստիճանաբար կը վերաբանան Սուրիոյ մէջ իրենց դիւանագիտական ներկայացուցչութիւնները:

Սուրիան տնտեսական գործակցութեան եւ վերականգնումի ծրագիրներու համաձայնագիրներ կը ստորագրէ զանազան երկիրներու հետ:

Տնտեսական տագնապը կը մնայ երկրին բնակչութիւնը անել կացութեան մատնող հիմնական ազդակը:

Լիբանանի մէջ ծայր առած ժողովրդային շարժումն ու անոր հետեւանքով յառաջացած տնտեսական սուր տագնապը եւս կու գան իրենց ազդեցութիւնը թողելու Սուրիոյ տնտեսական կեանքին վրայ:

Այս բոլորին լոյսին տակ, տարեմուտին, Սուրիոյ ժողովուրդը իր երկիրն ու անոր տարբեր բաղադրիչները կ'ուզէ տեսնել միասնական, գերծայրայեղական բոլոր դրսեւորումներէ, քաղաքացիական հասարակութեան վերածնունդով եւ տնտեսական ու ապահովական տագնապի դիմագրամման կառավարութեան յստակ ու արդիւնաւետ ծրագիրներով:

Մաղթենք, որ Նոր Տարին ըլլայ բանակցութիւններու տարի ու վերջ գտնեն գիւնդակային բոլոր գործողութիւնները, որոնք պիտի երկարաձգեն Սուրիոյ տագնապն ու առիթ հանդիսանան օտար երկիրներու միջամտութեան:

Թող սուրիացի մայրերը չողբան իրենց նահատակ զաւակներուն կորուստը: Թող խաղաղութիւնն ու հաշտութիւնը Սուրիոյ երկնակամարը գունաւորող յոյսի ծիածաններ դառնան ու մեր ժողովուրդը, Սուրիոյ բոլոր նահանգներուն մէջ, Նոր Տարին դիմաւորէ ցնծութեամբ եւ բարեբեր օրերու սպասումով:

Շնորհաւոր Նոր Տարի:

«Գ.»

-Երեքշաբթի, 17 Դեկտեմբեր 2019-ին, Բերիոյ Հայոց Կաթողիկէ Համայնքի Առաջնորդ Արիի. Տէր Պետրոս Արք. Միրիաթեան «Գանձասար»ի խմբագրատուն այցելեց:

Գերապայծառ Տէրը խմբագիրը շնորհաւորեց պատերազմի տարիներուն թերթին անխափան լոյս ընծայման առիթով, քաջալերեց խմբագրակազմը համայնքէն ներս մամլոյ դերը լուսարձակի տակ պահելուն եւ «Գանձասար»ը սուրիահայութեան աշխոյժ կեանքին հարազատ թարգմանը դարձնելուն համար:

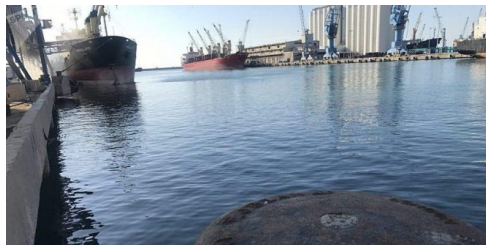
Գերապայծառ Տէրը անդրադարձաւ թերթի բոլոր բաժիններուն, նաեւ մանկապատանեկան ներդրին կարեւորութեան եւ իր ուրախութիւնը յայտնեց խմբագրակազմէն ներս երիտասարդ տարիին ներգրաման համար:

Իր կարգին, խմբագիրը պատրաստակամութիւն յայտնեց գործակցելու եւ առաջարկեց քաջալերել համայնքի զաւակները թերթին մէջ հանդէս գալու յօդուածներով, «Գանձասար»ը հասանելի դարձնելու իւրաքանչիւր հայ ընտանիքի:

Այս առիթով Արիի. Տէր Պետրոս Արք. Միրիաթեան «Գանձասար»ին նուիրեց աթոռանիստ եկեղեցւոյ պատերազմի տարիներուն փոլ եկած առաստաղէն վերցուած փայտով պատրաստուած Զրիստոսի խաչելութիւնը խորհրդանշող յուշանուէր մը եւ Առաջնորդարանի տարեկան օրացոյցէն օրինակ մը: Իսկ «Գանձասար»ի խմբագիրը Գերապայծառ Տիրոջ նուիրեց թերթին տարեկան բացառիկ հատորէն օրինակ մը:

Չերմ մթնոլորտի մէջ ընթացած հանդիպումին ներկայ էր նաեւ արժանապատիւ Տէր Կոմիտաս Զահանայ Տատաղլեան եւ «Գանձասար»ի վարչութեան ատենապետ Գեորգ Ապահունի:

-Ռուսիա 500 միլիոն տոլար պիտի տրամադրէ Թարթուսի նաւահանգիստը նորոգելու համար:

Ռուսիոյ փոխվարչապետ Իւրի Պորսիով «Շամթայզմ»ի թղթակիցին յայտնեց, որ նաւահանգիստի նորոգութիւնը պիտի տեւէ չորս տարի: Ան հաստատեց, որ Ռուսիա ծրագրած է նաւահանգիստը արդիական չափանիշներով նորոգել, ինչպէս նաեւ Սուրիոյ եւ Իրաքի միջեւ երկաթուղի կառուցել՝ որպէս միջանցք դէպի միջերկրական ծով եւ արաբական ծոց, ինչ որ բեռնափոխադրութեան եւ առեւտուրի շարժումը պիտի բարելաւէ:

Պորսիով անելցուց, որ այս ծրագրին իրականացմամբ Թարթուսի նաւահանգիստին մէջ շուրջ 3700 գործաւորի աշխատանք պիտի հայթայթուի:

-Երեքշաբթի, 17 Դեկտեմբեր 2019-ին, ՍԱՆԱ հաղորդեց, որ Միջազգային գործակցութեան ռուսական գործակալութեան նախագահ Էլիանոր Մթերովանովայ յայտած է, որ 2020-ի կիսուն կ'անկնկալուի Դամասկոսի մէջ ռուսական մշակութային կեդրոնի գործունեութեան վերսկընդունումը:

ՍԱՆԱ վկայակոչելով Մթերովանովայի Սփութիք լրատու գործակալութեան հետ ունեցած հարցազրոյցը ըսաւ. «Ռուսիոյ մշակութային կեդրոններէն լաւագոյնը Սուրիա կը գտնուէր: Ներկայիս, կեդրոնի նոր տնօրէն Նշանակուեցաւ, իսկ տարեմուտին կը ծրագրենք վերանորոգել կեդրոնը»:

-Երեքշաբթի, 17 Դեկտեմբեր 2019-ին, ՍԱՆԱ-ի թղթակիցը հաղորդեց, որ սուրիական բանակը իր վերահսկողութեան կեդրոնները վերականգնեց Հասիչէի հիւսիսային արուարձաններէն Ապու Ռասին եւ Թալ Թամր ճամբուն վրայ, ազատագրելով յարակից գիւղեր եւ գիւղաքաղաքներ:

Թղթակիցը յայտնեց, որ թրքական յարձակումներուն պատճառով տեղահանուած բնակիչները սկսան վերադառնալ իրենց բնակարանները:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՌԹԻՆ

Բերիոյ Հայոց Կաթողիկէ Համայնքի Առաջնորդ Արիի. Տ. Պետրոս Արք. Միրիաթեան Ամանորին առիթով «Գանձասար»ին նուիրատուութիւն կատարեց:

«Գանձասար»ի Վարչութիւնն ու խմբագրութիւնը շնորհակալութիւն կը յայտնեն Գերապայծառ Տիրոջ հայ մամուլին իր ընծայած կարեւորութեան համար:

ԱՄԱՆՈՐԵԱՆ ԱՆԿՈՂՈՊՏԵԼԻ ԶԱՐԴԵՐ

Խորեն Զեյ. Պեթրոպոլիտ

Ուրախ տրամադրությամբ, հոգեկան գոհունակությամբ եւ սոսնական մթնոլորտով կը պատրաստուինք 2020-ին «Բարի Գալուստ» ըսելու: Անցնող տարուան տեւողութեան փորձեցինք ապրիլ մեր առօրեան, ներկան, օրուան անցուդարձերը մտաբերելով, մեր օրակարգին վրայ տեղ գտած նիւթերով տագնապելով եւ զանոնք գործադրելու ճիգ թափելով: Հիմա ամեն ինչ նոյնն է, սակայն Ամանորի սեմին մեր կեանքը իմաստաւորող երեք արժէք կը մտաբերենք՝ բարեմաղթութիւն, յոյս եւ հաշտութիւն: Առանց այս անկողոպտելի «գարդէրուն», Նոր Տարին դիմաւորելը ամբողջական պիտի չըլլայ: Տոնական օրերը մեզ կը մղեն խորհրդածութեան այս արժէքներուն շուրջ, անոնցմով գարդարելու Ամանորը:

Ինչ լաւ է բարին մաղթելը: Ինքնաբերական ու հոգեհարազատ ձեւով աղօթաբայր խօսքեր արտասանելը: Սրտի խորքէն անանձնական ըլլալն ու սփոփարար բաւասան դառնալը: Նոր տարուան առիթով շնորհաւորագիրը դեղագիր է, մաղթանքը՝ աղօթք, այցելութիւնը՝ հոգեգմայլ հրճուանք, հեռածայնով հաղորդակցիլն անգամ՝ աւետածայն մխիթարանք, դիմատետրի էջին վրայ յուսադրիչ գրութիւն տեղադրելը՝ լաւատեսութիւնը բաժնեկցելու մղում, իսկ կարիքաւորին օգնութեան փութալը՝ աստուածահաճոյ նուէր: Մաղթանքն ու յոյսը սերտօրէն առնչուած են իրարու հետ: Մաղթանքին ներշնչման աղբիւր յոյսն է: Բարեմաղթութիւնները գալիքին կը վերաբերին, յոյսն ալ իր աչքերը կը յառէ ապագային, առաքելով կ'ըսէ. «Կը յուսանք բանի մը՝ որ չենք տեսներ եւ որուն կը սպասենք համբերութեամբ» (Հո 8: 25): Մաղթանքը յոյսին շնորհիւ կը ստանայ ուժակաւորութիւն եւ ներգործող ազդեցութիւն: Ուստի, յոյսով կը ճեղքենք աշխարհի ալեկոծ ծովը, խաղաղ նաւահանգիստ հասնելու վճռակամութեամբ: Յոյսով բարիք կը սերմանենք, մեր ցանածին փոխարէն բարին հնձելու մտադրութեամբ: Յոյսով աղօթք կը վերառաքենք, մեր խնդրանքներուն պատասխանը ստանալու ակնկալութեամբ: Ուրեմն յոյսով ապրելու ենք: Այլապէս ոչ միայն գալիքին նկատմամբ յոռետես կ'ըլլանք, այլեւ՝ ներկան ապրելու կը դժուարանանք եւ տուկալու մերեւանող կը սպասենք: Յոյսը մեր երազներուն կու տայ թէ ու թռիչք, որպէսզի անոնք լոյս աշխարհի գան իրողապէս: Յոյսը վիշտերը կը փարատէ, սեւ գաղափարները մէկդի կը շարտէ, հաստատակամ ընթանալու կը հրաւիրէ, եւ հակառակ մեզ շրջապատող նեղութիւններուն, Զրիստոսի յաղթական

երթին մասնակից կը դարձնէ, որպէսզի առաքելալին ձայնակցինք ըսելով. «Բայց այս բոլորէն շատ աւելի յաղթական դուրս կու գանք շնորհիւ անոր՝ որ մեզ սիրեց» (Հո 8: 37): Թող մաղթանքներ անլռելի կանչով հնչեն, քաղցրածայն ուժգնութեամբ արծազանգեն, խաղաղարար լուրերու հետքեր ձգեն, սրտերուն մէջ թափանցեն, եւ յուսաբող աղօթքներ՝ սիրոյ եւ հաշտութեան առաջնորդեն:

Հաշտութիւնը խաղաղ ապրելու եւ խիղճի հանգստութիւն վայելելու պարարտ ենթահողն է:

Հաշտարար դեր ստանձնելու է Զրիստոսի հետեւորդը, այս կարեւոր տուեալը աստուածատէր մարդուն նկարագրային յատկութիւնն է, որով խաղաղութեան հաստատման կը ծառայէ՝ ի խնդիր եղբայրասիրութեան եւ համերաշխութեան: Ահա թէ ինչո՞ւ մեր Տէրը՝ Յիսուս «Լերան Զարոգին» մէջ յատուկ բաժին վերապահեց խաղաղարար մարդոց, յայտնապէս ըսելով, որ՝ «Անոնք Աստուծոյ որդիներ պիտի կոչուին»: Այսօր, որեւէ ժամանակէ աւելի անյետաձգելի պահանջ կը նկատուի հաշտութիւն եւ խաղաղութիւն տարածելը, առաքելական պատուէրը կը մնայ միշտ անժամանցելի թէ՛ «Որքան կրնաք՝ ամենուն հետ խաղաղ ապրեցէք» (Հո 12: 18): «Որքան կրնաք» բառերը կը յուշեն, թէ խաղաղ ապրիլը կ'ենթադրէ բարի կամեցողութիւն, համբերութիւն եւ յարատեւութիւն. բան մը, որ բարոյական պարտականութիւն է մեզի համար:

Չարութեան որոմին, նախանձի փուշին եւ ատելութեան թոյնին տխուր տեսարանը կը պարզէ այսօրուան աշխարհը: Հրատապ հարցերէն, մտատանջող մարտահրաւերներէն եւ տագնապի մատնող կացութիւններէն յոգնած է 21-րդ դարու մարդը: Ան կարօտակեզ հայեացքով կը փնտռէ խաղաղութեան աւետիսին պատգամաբերները: Մարգարէն կ'ըսէ. «Ինչ գեղեցիկ է տեսնել աւետիս բերողները, որոնք կու գան խաղաղութեան լուրը տալու եւ գալիք բարոյութիւնը աւետելու» (Հո 10: 15):

Հետեւաբար, աղօթաբայր մաղթանքներով, վառ յոյսերով, եւ հաշտարար հոգիով դիմաւորենք Նոր Տարին:

Նոր Տարուան Շեմին

Լարա Արթին

Խօսլ արշաւի մըն ալ վերջին փուլին հասանք ու ամեն տարուան պէս նոր արշաւի մը սեմին պիտի կանգնինք: Պիտի վառին լոյսերը յոյսի ու հաւատքի: Երկվայրկեաններ լռութիւն տիրելէ վերջ, պիտի վերանան ցաւերը երեկուան: Պիտի թաղուին խնջեցնու տանջանքը: Վհատիլ չգիտցողները պուտ-պուտ պիտի խմեն ցնծութեան ու բերկրութեան արիւնագոյն գինիէն: Գրկաբաց ու ջերմ գգուանքով պիտի ողջագուրուին մարդիկ իրենց թռններուն, գաւակներուն, քոյրերուն եւ եղբայրներուն հետ: Բերկրութեան, լոյսերու, գոյներու ալիքներով պիտի ողողուի սենեակը: Ծափողոյններու, ծիծաղներու, երգերու, զանգերու միախառն ձայները Նոր Տարուան օրհներգը պիտի հիւսեն: Ու սեղաններ պիտի սարքուին, անպակաս պիտի ըլլան բնութեան պարզեւած բոլոր բարիքները, պիտի յորդին սեղանները միրգերով, չիր ու

չամիչով, ընկոյզով եւ օրհնութեան յանկերգ մը պիտի բարձրանայ:

Բայց ես աչքերս յառելով հորիզոնին, պիտի յիշեմ այն երդիքները, որոնք իրարու վրայ փլած ու սըմբած են, որոնք օճախները մարած են... չար մարդոց գայրոյթն ու ատելութիւնը մոխրացուցած է գանոնք: Պիտի յիշեմ այդ թաղերուն սոսկալի լռութիւնն ու թանձր ցուրտը, որոնք ամայացուցած են երբեմնի շէն օճախները: Յիշողութեան պատարանին վրայ պիտի վերակենդանանան որբուկներուն մանկական, վճիտ աչքերն ու արցունքները:

Այս բոլորը յիշելով մէկտեղ եւ Կաղանդի գիշերը ճրագս վառ պիտի պահեմ... վառ պիտի պահեմ, որպէսզի շողայ մինչեւ առաւօտ եւ պատուհանիս դիմաց պիտի տեղաւորեմ գայն, որպէսզի «խաղաղութեան իշխանը» տեսնելով ճրագս՝ օրհնութիւն, բարիք եւ խաղաղութիւն սերմանէ ողջ աշխարհին:

«ՈՎ ՀԱՅ...» Սկիզբ՝ էջ 4

սակցութեանց մեր գործընկերները: Մեզի հետ են ՀԲԸՄ-ն ու Հայ Օգնութեան Միութիւնը: Մեզի հետ են մեր մարմնակրթական եւ մշակութային կազմակերպութիւնները: Մեզի հետ են երիտասարդական կազմակերպութիւնները: Իրենց կուռ գօրակցութեամբ մեր երթին կը միանան համա-ամերիկեան ազդեցութեան շերտերու տիրապետող յայտնի անձնաւորութիւններ, ինչպիսիք են Զիմ Զարտաշեանը, Սերժ Թանգեանը եւ ուրիշներ: Դարձեալ գօրակցութեան կարգով, մեզի կը միանան Ամերիկայի քաղաքականութեան ընդհանրական դաշտէն՝ կարեւոր թիւ մը ամերիկեան կազմակերպութիւններ, որոնց հետ մեր յանձնախումբերը կը գործեն քաղաքական դաշինքով:

Այսպէս է, որ շրջանային երկու յանձնախումբերու ծիրին մէջ նահանգային եւ տեղական քաղաքականութեանց եզրերը ի մի կը բերուին Հայ Դատի գործունեութեան դաշնակցային եզրերուն հետ: Ի վերջոյ ԱՄՆ-ի Զնկերային անդամներն իւրաքանչիւր կախեալ է տեղական ընտրագանգուածներու տրամադրութենէ: Նախագահը՝ ինք պարտաւոր է նկատի առնել ամեն մէկ ընտրողի վերաբերմունքը: Ամերիկեան քաղաքական դաշտի իրականութեան մէջ, Նախագահը կրնայ կորսնցնել իր ընտրական գրաւը մէկ ու միակ սոսկական քուէով: Հետեւաբար ժողովրդական արմատներու (grass roots) վրայ

խարսխուած ընտրական ռազմավարութիւնը ամեն մէկ *քոնկրետ* մէկ եւ ամեն մէկ ճերակուտականի քաղաքական ճակատագրի սնունդաղբիւրն է: Եւ հոն է, որ հայութեան քաղաքական ուժը կը գտնէ իր իսկական արժեւորումը: Եւ այս տրամաբանութեան նորմերով, Դաշնակցութեան Հայ Դատի համակարգը կը գործէ ամերիկեան ժողովրդավարութեան կենսագործունեութեան այս ամբողջական մտատեսիլով:

Ժողովրդավարութեան այս կերպարն է, որ իր իմաստութեամբ եւ ամենօրեայ հոլովոյթով կը հաստատէ ճշմարտութիւնը այն տեսլականին, որմով կը ղեկավարուի ՀՀԴ Հայ Դատի համակարգը: Մենք կը հաւատանք, որ Հայ Դատի գործադաշտը կը պատկանի ամեն մէկ հայուն: Մեր նպատակն է, այդ գործին մէջ ընդգրկել բոլորը անխտիր: Բայց այդ մէկը կ'ենթադրէ, որ բոլոր անոնք, որոնք բաժին կը վերցնեն Հայ Դատի գործին մէջ, անվերապահօրէն գործեն մեր ազգային գերագոյն շահերու ամբողջական գիտակցութեամբ եւ այդ տեսլականի ամբողջական հաւատարմութեամբ: ՈՎ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ, ԶՈՒՄԿ ԲՐԱՆԻՄԻՆԸ ԶՈՒՄԿԵՎԿԱՆ ՈՒՄԿ ՄԵՋԷ, պատգամեց հայոց մեծ բանաստեղծը քաջ գիտնալով, որ այդ մէկը կ'ընէր իր կեանքին իսկ գնով: Այս նոյն պահանջկոտ եւ պարտաւորեցնող պատգամն է, որ կը կանչէ մեզ բոլորս այսօր աշխարհի չորս ծագերէն, քանի որ մեր գործը դեռ շատ հեռու է աւարտած ըլլալէ: Մեր գործը կը շարունակուի եւ ամեն օր աւելի մեծ թափով: Հայեր, միացէ՛ք:

ԳԵՐՄԱՆԻԿ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿԸ՝ ՆՈՒՐՈՒԱԾ ՄԵԾՆ ՇԱՐԼ ԱՆՆԱՌՈՒՐԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Երգը, որպես արուեստի տեսակ, աշխարհի ամենախոսուն եւ ամենահաս լեզուներէն մէկն է, որ դարերէ ի վեր տարբեր քաղաքակրթութիւններ գիրար մօտեցուցած, կապած ու անոնց փոխյարաբերութեան մէջ մեծ դեր խաղցած է:

Արդարեւ, Կիրակի, 15 Դեկտեմբեր 2019-ին, Գերմանիկ Վասպուրական Մշակութային Միութեան վարչութիւններուն նախաձեռնութեամբ, հալէպահուրիւնը «Գ. Եսայեան» սրահէն ներս շքեղ համերգով մը ոգեկոչեց հայ մեծանուն երգիչ, երգահան, բանաստեղծ եւ միջազգային տիրոջներու եւ մրցանակներու դափնեկիր Շարլ Ազնաւուրի անմար յիշատակը:

Ձեռնարկին ներկայ էին Հալէպի հայ երեք համայնքապետները, ՀՀ Հալէպի Գլխաւոր Հիւպատոս Արմէն Սարգիսեան, Սուրիոյ խորհրդարանի երեսփոխան Ժիրայր Ռեիսեան, ՀՀ մարդասիրական օժանդակութեան խումբի հիւպատոսութեան ներկայացուցիչ, գնդապետ Արկատի Տօնոյեան, ինչպէս նաեւ հալէպահայ մշակութային, բարեսիրական, հայրենակցական ու կրթական միութիւններու ներկայացուցիչներ ու արուեստասեր բազմութիւն մը:

Հայերէն բացման խօսքով հանդէս եկաւ Սեպուհ Պապիկեան, յայտնելով որ սիրոյ եւ արդարութեան հանճարեղ այս երգիչը, աշխարհին պատկանելով մէկտեղ, եղաւ իր ժողովուրդին հարազատ

Պոյիւքեան: Կիրթառ՝ Ռամի Ամար: Պաս կիրթառ՝ Ժանօ Գալաքեան: Թէնոր սաքսօֆօն՝ Կարայիս

տիս, Կարայիս Եօրտեքեան, փոքրիկն Արշի Տիլպերեան եւ ֆրանսուհի Լուիզ Փասսօն: Հանդիսատեսը Ազնաւուրին

Եօրտեքեան: Թմբկահար՝ Սեմի Բերթաքի Դաշնամուրային գործիքներ՝ Բժշկ. Ռաֆֆի Ապեճեան:

կեանքը ներկայացնող տեսանկիւնի հետեւելով թափանցեց արուեստագետին ներաշխարհը՝ ծանօթանալով Ազնաւուր մարդուն եւ արուեստագետին:

Հանդիսութեան երկրորդ բաժինը վարեց Նայիրի Գրտանեան, որ

դրաւ բեմին վրայ դրուած Ազնաւուրի պատկերին դիմաց, ըսելով՝ «Յիշատակդ անթարա՛ն, մե՛ծ հայ...»:

Երգերով ոգեշնչուող ժողովուրդին խանդավառութիւնը իր գագաթնակէտին հասաւ վերջին՝ «Բեք

Համար, Հայաստան» երգին կատարումով, որ բուն ծափողջոյններու արժանացաւ:

Համերգի ավարտին, բեմ հրաւիրուեցան ձեռնարկը կազմակերպող մշակութային յանձնախումբի անդամները՝ Միշէլ Բէշիշեան, Միսաք Սեմերճեան, Աւետիս Բէշիշեան, Սեպուհ Պապիկեան եւ Անժէլ Շեօմէլեան-Պոյիւքեան, որոնց ամիսներու անխնայ ջանքերով կարելի եղաւ այս յաջողութիւնը արձանագրել:

Այնուհետեւ, Միսաք Սեմերճեանի եւ Աւետիս Բէշիշեանի հայերէն

ծայրը՝ ամենուրեք մարմնաւորելով անոր վերածնունդը, ճակատագիրն ու անպարտելիութիւնը:

Արաբերէն բացման խօսք արտասանեց Նայիրի Բալչօ-Բէշիշեան, յայտնելով որ Հալէպի պատերազմի տագնապալի օրերուն, պարտադրաբար իր գործունեութիւնները սահմանափակած Գերմանիկ Վասպուրական Մշկթ. Միութիւնը այսօրուան իր ձեռնարկով կը հաստատէ իր վերանորոգ թափը:

Համերգի ընթացքին, Շարլ Ազնաւուրի ամենասիրուած երգերը ինչեցին Բժշկ. Ռաֆֆի Ապեճեանի կազմած նուագախումբի երաժիշտներուն եւ երգիչ-երգչուհիներուն կողմէն:

Հարկ կը զգանք նշել նուագախումբին անդամներուն անունները. Զուրաբակահարներ՝

Դաւիթ Մելքոնեան, Սազօ Աւագեան, Շահէ Աւագեան եւ Ռոզի Շուշանեան:

Ֆլուիթ՝ Շողեր Գերպապեան եւ Նարինէ Փիլիպպոսեան: Ընթացքով՝ Անժէլ Շեօմէլեան-

«Երբ Սիրում ես Ինձ», «Mon Ami», «Yesterday, When I Was Young», «Les Deux Guitares», «Mourir D'aimer», «Alex Val Marseille», «La Boheme», «Ils sont tombes», «Je t'attends» եւ այլ երգեր մեկնաբանեցին երիտասարդ երգիչ-երգչուհիներ՝ Թալին Թօփա-

Ազնաւուրին եւ անոր երգերուն վերաբերող մեքեթումներով կատարումները անելի պատկերաւոր դարձուց:

լաքեան, Կարօ Պերեճիքեան, Ասպետ Բէլիսաչերեան, Տիգրան Այլթալեան, Շանթալ Իշխան Մագ-

Յատկանշական էր այն պահը, երբ իւրաքանչիւր երգիչ, իր կատարումը ավարտելէն ետք, ծաղիկ մը

եւ արաբերէն շնորհակալական խօսքերէն ետք, բեմ հրաւիրուեցաւ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեշան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Ս. Եպս. Զօպուեան: Սրբազան Հայրը վեր առնելէ ետք գաղթականութենէ աշխարհահռչակ երգիչ դառնալու Ազնաւուրի հայավայել նուաճումը, բարձրօրէն գնահատեց Գ.Վ. Մշկթ. Միութեան վարչութիւններուն կազմակերպած մշակութային այս որակաւոր հանդիսութիւնը եւ կոչ ուղղեց բոլոր միութիւններուն առաջնորդելու անոնց օրինակելի ընթացքով:

Բարի՛ ճանապարհ Ազնաւուրին՝ մեծ մարդուն, հայուն եւ արուեստագետին: Երկինքը կրնայ բախտաւոր զգալ ինքզինք, որովհետեւ «*Իման արդէն սիրոյ իրեշտակներն են, որոնք կը վայելեն զինք*»:

Գերմանիկ Վասպուրական Մշակութային Միութիւն

Բարի Տոնածառը

Նախապես անդրադարձած էինք որսեն դեպի ցանք մարդկության կատարած քայլին եւ անոր ընկերակցող զարգացումներուն՝ մարդկային միտքին ու մտայնության զարգացման հուղովյոթին մէջ: Հողագործ մարդը առաւել կը գնահատեր բուսական աշխարհը, կեանքի վերանորոգումը եւ խորապէս կ'ըմբռնէր գոհողութեան գաղափարը: Այս տրամաբանութեամբ, ծառերու պաշտամունքը տարածուած էր եւ այսօր էր տակաւին հնագոյն ժամանակներէն: Ծառի պաշտամունքի երեւոյթները սերտօրէն առնչուած էին արեւային օրացոյցին, հետեւաբար արեւ-աստուածութիւններու հետ:

Հայաստանի մէջ հեթանոսութեան շրջանին, ծառերու պաշտամունքը ուներ իր կարեւոր դերակատարութիւնը: Ընդհանրապէս մշտադաւար ծառեր կը համարուէին սրբազան ծառեր, ինչպէս եղելին ու մայրին, սակայն Հայաստանի բնաշխարհին մէջ աւելի տարածուած են սաղարթային ծառերը, հետեւաբար սրբազան ծառերուն մէջ առաջնակարգ դիրք կը գրաւէր սօսի ծառը: Հայերու եւ այլ հնդեւորպական ժողովուրդներու մօտ տարածուած էր այս երեւոյթը, գանազան երկիրներու մէջ կը գտնուէին սրբազան պուրակներ, որոնք կ'ունենային իրենց կախարդ-քուրմերը (Քելթիք ժողովուրդներու Տրուիտներուն նմանութեամբ): Ծառեր կը հաւատային, որ իրենց նախնիներուն հոգիները ծառերուն մէջ կ'ապրին եւ սօսափիւսի միջոցով պատգամներ ու գուշակութիւններ կը փոխանցեն իրենց շառաւիղներուն: Պատմահայր Մովսէս Խորենացի արձանագրած է այսպիսի ծեւեր հեթանոս Հայաստանէն: Ան եւ այլ աղբիւրներ կը փոխանցեն, որ Հայաստանի մէջ գոյութիւն ունեցած են սօսի ծառի սրբազան պուրակներ, որոնց սօսափիւսէն ներշնչուած, քուրմեր գուշակութիւններ կը կատարէին, իսկ մեր թագաւորներէն Անուշաւան կոչուած էր Սօսանուէր, որովհետեւ մանուկ հասակին նուիրուած էր սօսիներու սրբազան անտառին:

Հեթանոս եգիպտոսի կարեւոր աստուածներէն էր արեւու Ռաաստուածը, որ կը պատկերուէր արծիւի գլուխով եւ կը կրէր արեւը որպէս լուսապսակ: Ձմրան ամիսներուն, երբ արեւը տկարացած կ'ըլլայ, հեթանոս եգիպտացիները կը հաւատային, որ Ռաա-ը հիւանդացած է: Անոր առողջութիւնը իր յոռեգոյն վիճակին կը հասնի 21 Դեկտեմբերին՝ ձմեռնային արեւադարձին, որմէ ետք ան իբրեւ թէ հետըզհետէ կ'ապաքինուի ու կը բարեկաւուրի: Այս իրադարձութիւնը եգիպտացիները կը նշէին մեծ շուքով, իրենց տունները կը զարդարէին արմաւենիի եւ այլ մշտադաւար ծառերու ու տերեւներով, որոնք

ԱՌԱՍՊԵԼՆԵՐՈՒ ԾԱՄԲԱՆԵՐՈՎ-14

Յուշիկ Ղազարեան

կը խորհրդանշէին կեանքի մնայուն ուժը եւ վերանորոգումը: Հին հռոմէացիները նաեւ ունէին նոյնանման տօնախմբութիւն մը, որ նուիրուած էր աստուածներու հայր Սաթուրնին եւ կը տօնուէր Դեկտեմբերի 17-23: «Սաթուրնալիա» կամ Սաթուրնա-

տօնախմբութեան այլ երեւոյթները, ինչպէս նուէրներու փոխանակումը, ճաշկերոյթներու կազմակերպումը եւ... տօնածառը:

Տօնածառը, իր այսօրուան ձեւով սկիզբ առած է Ժ2 դարուն, Գերմանիոյ մէջ: Անկէ առաջ տունները

կան Տօնը այն ժամանակաշրջանէն էր, երբ ամեն օրէնք կը վերացուէր, ստրուկները տէր, իսկ տէրերը ստրուկ կ'ըլլային, բոլորին կը տրուէր խօսքի բացարձակ ազատութիւն՝ առանց հետեւանքի կամ հաշուետուութեան, եւ ամենուրեք կը տարածուէր բախտախաղը: Սաթուրնական տօներուն հռոմէացիները իրենց տունները կը զարդարէին եղելինի եւ այլ մշտադաւար ծառերու ուստերով, որովհետեւ Սաթուրնը բուսական աշխարհը խորհրդանշող աստուած էր:

Սաթուրնական տօնը մեծ ազդեցութիւն ունեցած է նոյնիսկ քրիստոնէայ Արեւմուտքի բարձրերուն վրայ: Եկեղեցոյ հայրերը Երուսաղիմի մէջ, նախ փոխած են Զրիստոսի ծննդեան թուականը 6 Յունուարէն 25 Դեկտեմբերի, որպէսզի գուգադիպի մարդոց մօտ արմատացած այս տօնակատարութեան թուականին հետ: Պահպանուած են նաեւ

արտաքսումը: Ներկայացման ընթացքին, ներկայացնելու համար բարիի ու չարի գիտութեան ծառը, կը գետնուէր եղելին մը եւ վրան կը միացնէին կարմիր խնձորներ: Բարեպաշտ ժողովուրդը, կապկելով այդ ներկայացումները, սկսած է բնականաբար զարդարել խնձորներով զարդարուած եղելիններով: ԺԹ դարուն, Անգլիոյ Վիքթորիա թագուհին գերմանացի ամուսինը՝ Ալպերթը, անգլիական թագաւորական պալատին աւանդութիւններու շարքին կ'անցընէ Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ տօնածառ գետնուէրը, զայն զարդարելով խնձորներով, մոմերով, արձանիկներով, կրկնփուկներով ու կարկանդակներով: Չարդարանքներէն իւրաքանչիւրը ուներ իր խորհրդանշական իմաստը: Խնձորները կը խորհրդանշէին առատութիւն, մոմերը՝ Զրիստոսի բերած հաւատքին լոյսը, արձանիկները ընդհանրապէս Յիսուս մանուկի ծննդեան պատկերին տիպարները (մոգերը, հովիւները եւ այլն) կ'ըլլային, իսկ կրկնփուկներն ու կարկանդակները կը ներկայացնէին Ս. Հաղորդութեան խորհուրդի մասը: Սովորութիւնը հետզհետէ ստացաւ ժողովրդական բնոյթ եւ տարածուեցաւ աշխարհի չորս կողմը:

Մշտադաւար ծառը կը խորհրդանշէ կեանքի անտեղիտալի ուժը, որ նոյնիսկ ձմրան ամենէն անբարենպաստ պայմաններուն տակ, կը պահէ գարուն, կեանք ու առատութիւն յուշող իր կանաչ գոյնը: Մշտադաւար ծառերու շուրջ համախմբուելով, հազարամեակներ շարունակ մարդկութիւնը նշած է լոյսի ու բարիի յաղթանակը, տարուան ճիշդ այն օրերուն, երբ գիշերը ամենէն երկար է, իսկ ցուրտը՝ համատարած: Յոյսի ու կեանքի հանդէպ հաւատքի գեղեցկագոյն այս դրսեւորումը կը շարունակէ մնալ տարուան ամենէն հաճելի տօնին զխաւոր աստղերէն մին, իր շուրջ համախմբելով Զրիստոսի ծնունդը դիմաւորող ընտանիքները: Թող տօնածառին արթած յոյսն ու սերը միշտ մեր հետ մնան ու տարուէ տարի վերանորոգեն մեր յոյսերը:

Բարի տօնածառին շուրջ բոլոր համախմբուածներուն՝ բարի՛ տարի...

«Զրիստափոր» գրադարանի սիրելի՛ բարեկամներ եւ ընկերներ

Ապաւինելով ձեր ազնուութեան կը դիմենք ձեզի. բոլոր անոնք, որոնք ունին գրադարանիս կապակցաբար տեղեկութիւններ, յիշատակներ կամ դրուագներ, ըլլան անհատական կամ կազմակերպչական մակարդակով, կը խնդրենք փոխանցել ձեզի գրաւոր կամ բերանացի, յիշելով նաեւ ձեր անունը եւ հանգամանքը՝ ըստ կարելոյն:

Ձեր բոլոր փոխանցածները հնարաւոր է որ օգտագործուին հետագային՝ գրադարանիս պատմութեան համար:

Ան այդ, ընդունեցէ «Զրիստափոր» գրադարանի վարչութեան կանխայայտ շնորհակալութիւնները:

Ջերմօրէն՝
«Զրիստափոր» գրադարանի վարչութիւն:

ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՐԲ ՄԾՔՆԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ ԵՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆ

Սուրբ Յակոբ Մծքնայ Հայրապետը չորրորդ դարու ժողովրդականացած սուրբերեն մեկն է իր սրբակենցաղ կենսով եւ հրաշագործ ընթացքով:

Դեկտեմբեր ամսուան երկրորդ շաբաթը հալեպահայութեան համար Ս. Յակոբ Հայրապետի յիշատակին նուիրուած սրբաշունչ շաբաթ մը հանդիսացաւ:

9-13 Դեկտեմբեր 2019-ին հերթական կերպով Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ հսկումի ժամերգութիւններ եւ քարոզախօսութիւններ տեղի ունեցան, Բերիոյ Հայոց Թեմի քահանահայրերուն կատարողութեամբ:

Շաբաթ 14 Դեկտեմբեր 2019-ին, հանդիսատեսութեամբ եւ քարոզախօսութեամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերջ. Տ. Մասիս Ս. Եպս. Չօպուեանի, Ս. Յակոբ Մծքնայ Հայրապետի եւ եկեղեցւոյ անուանակոչութեան տօնին առիթով տեղի ունեցաւ Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ, Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ օրհնաբեր կամարներուն ներքեւ: Եկեղեցին կը յորդեր հոծ հաւատաց-

թարանի բաժիններով: 1943-ին Ազգ. Իշխանութեան տնօրինումով եկեղեցւոյ ներկայ հողաշերտը ամուսնած է եւ թաղամասի բնակչութեան նիւթաբարոյական ներդրումով կառուցուած է եկեղեցին: Ս. Յակոբ եկեղեցին նորոգուելով 13 Մայիս 1990-էն սկսեալ իր դռները պաշտօնապէս բացաւ ուխտաւոր հաւա-

տացեալներուն առջեւ, ունենալով Թաղական Խորհուրդ եւ Տիկնաց յանձնախումբ: Մինչեւ օրս եկեղեցւոյ մէջ շաբաթական հերթականութեամբ Սուրբ եւ Անմահ Պատարագ կը մատուցուի, հաւատացեալներուն հոգեւոր գոհունակութիւն պարգեւելով:

Տօնական օրուան մէջ, Առաջնորդ Սրբազան Հայրը դիմաւորուեցաւ ՀՄԸՄ-ի փողերախումբին նուագակցութեամբ եւ տարագաւոր սկաւտներու շարքերով:

Սուրբ Պատարագին հոգեպարար երգեցողութիւնը կատարեց «Շողակաթ» երգչախումբը:

Պատարագեց եւ յաւուր պատշաճի քարոզեց Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, որ սրբութեամբ լեցուն կեանք մը ապրելու կոչ ուղղեց հաւատացեալ ժողովուրդին՝ հետեւելով սուրբերու կենցաղին եւ ասուածավայել կեանք մը վարելով ընտրել այն նեղ ճամբան, որ կ'առաջնորդէ դէպի յաւիտենական կեանք:

«Այնպէս պէտք է ապրի քրիստոնեայ հաւատացեալը, որ իր մէջ ծաղկին բոլոր այն արժէքները, որոնց համար Քրիստոս խաչուեցաւ»:

Նկարագրելով Ս. Յակոբ Մծքնայ Հայրապետին վարքը Սրբազան

եալներու ներկայութեամբ, հակառակ անբարենպաստ անձրեւոտ օդին: Ուրախանալի էր Ս. Սահակ-

Ս. Մեսրոպ Կիրակօրեայ դպրոցի աշակերտներուն ներկայութիւնը:

Յիշենք, որ Ս. Յակոբ եկեղեցին հիմնուած է 1930-ին Սիրիան Ատիմէ թաղամասին մէջ: Սկզբնական շրջանին եղած է յարկաբաժին մը, ուր գործած է Արամեան Վարժարանը իր մանկապարտեզի եւ նախակր-

Հայրը նշեց, որ ան սիրեց ժողովուրդը եւ եղաւ անոր հետ, հետեւաբար սիրուած սուրբ մը եղաւ բոլորին կողմէ:

Սրբազան Հայրը շնորհակալական խօսք ուղղեց Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Թաղականութեան, Տիկնաց յանձնախումբին, Հոգեւորական

ՀԵՔԻԱԹՆԵՐԻՆ ՈՒ ՄԵՆՔ

Հագիւ հինգ տարեկան էի, երբ յայտնաբերեցի Կաղանդ Պապային իսկութիւնը եւ մօրուքը քաշեցի: Երանի ըրած չըլլայի, որովհետեւ այդ օրէն սկսեալ ես կորսնցուցի հեքիաթային շատ կարեւոր հերոս մը, որուն գալուստը կը սպասեն աշխարհի միլիոնաւոր երեխաներ ու անոր կը բռնցնեն բազմամիլիոն երազներ, խնդրանքներ ու փափաքներ:

Հեքիաթները շատ կարեւոր են մեր կեանքին մէջ, փոքր ըլլանք, թէ մեծ, քանի որ իւրաքանչիւրիս մէջ անպայման կը շարունակե ապրիլ մանուկը, որ կ'ուզէ հաւատալ անհաւատալիին, կ'ուզէ իրականացած տեսնել բաներ, որոնց իրականացումը դժուար է, նոյնիսկ անկարելի, սակայն նպատակի մը հասնելու հաւատքն է, որ մեզ գօտեպնդէ ու յուսալքութենէ կը փրկէ:

Առանց հեքիաթներու, աշխարհը պիտի դառնար շատ անհետաքրքրական տեղ մը, ու մարդկութիւնն ալ՝ անգոյն, անտարբեր հաւաքականութիւն մը: Դիմատետրի վրայ հաւանաբար լսեցիք մեր մեծ արուեստագետին՝ Սօս Սարգսեանի բեմական խօսքը, երբ կ'ըսէր «Տոն Քիչոթները պէտք են մեր կեանքին մէջ. առանց Տօն Քիչոթներու, մեր կեանքը կը դառնար անհետաքրքիր ու գորշ...»: Անշուշտ ինք կ'ակնարկէ հեքիաթային այն հերոսին, որ երազելով կ'ապրի ու ինք ալ հեքիաթներ կը ստեղծէ երբ կը կռուի հողմաղացներու դէմ:

Մանկութեան մեր կաղանդի ծառերը, որոնք բնական էին, հոգ չէ թէ ծուռիկ-մուռիկ, սակայն իսկական էին եւ որոնց հոտը դէռ ժողովուրդէս մէջ է, հազար անգամ անելի սիրուն ու թանկարժէք էին, քան ներկայ արհեստական կեղծ ծառերը, որոնցմէ հսկայ հատ մըն ալ այս օրերուն գետեղուած է Երեւանի Հանրապետութեան հրապարակին մէջտեղը: Բազմահազար մէթր

երկարութեամբ լուսաւոր երիզներով պատուած այդ բազմածախս գանգուածը երբեք չի կրունար փոխարինել բնականը, սակայն երեխաները կ'ուրախանան, կը նկարուին անոր հետ, քանի որ արդի կեանքը ակամայ գանոնք վարժեցուցած է արհեստական ամէն ինչի, սկսեալ մօր կաթին փոխարէն փոշի կաթէն, մինչեւ ընկերային յարաբերու-

թիւններն ու փողոցային խաղերը փոխարինող գրպանի հեռաձայնի նամակներն ու խաղերը:

Այս բոլորով հանդերձ, պահպանելով ամենադոյն մը, հին տարուան հաշունեփակը ընելով եւ նոր տարուան գալուստը ողջունելով, ամէն մարդ կ'ուզէ իրականացած տեսնել իր երազները, ամէն մարդ մաղթանքներ կ'ընէ, շատերը անձնական, շատերը ընդհանրական ու համամարդկային:

Այնպէս որ, ես ալ իմ մաղթանքներս ընեմ. թող Սուրբիոյ պատերազ մը իր աւարտին հասնի, Հալեպի վառելանիւթ ու ելեկտրական հոսանք հասնի, տոլարը իր բարձունքէն վար գլտորի: Իսկ մեր հարազատ Լիբանանն ալ հանդարտի, ցոյցերը վերջ գտնեն ու ցուցարարներուն փափաքները իրականացած տեսնենք: Հայաստանը հեռու մնայ իր շուրջ նիւթուող դաւերէն: Նոր իշխանութեան մէջ յանուն նորարարութեան մեր մշակոյթին ու ազգային մեր ամենադոյններուն վնասող տարրերը զգաստանաւ: Ու կրկնենք մեր աննման «Տեր Ռդրմեա»ին խնդրանքը Աստուծմէ՝ «...Տուր աշխարհիս խաղաղութիւն, ազգիս հայոց սեր, միութիւն...» Ամէն:

Յակոբ Միքայէլեան

Դատուն եւ Ս. Պատարագին իրենց մասնակցութիւնը բերող դպիրներուն, սարկաւազներուն եւ «Շողակաթ» երգչախումբին, մաղթելով որ իրենց նուիրական ծառայութեամբ շարունակեն ծաղկեցնել Հայ Առաքելական եկեղեցին:

Արժ. Տ. Գառնիկ Բիւյ. Չափանեան Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ ընտանիքին անունով շնորհակալական խօսք ուղղեց Առաջնորդ Սրբազան Հայր, որ առաջին այցելութեան օրէն եկեղեցւոյ Թաղականութիւնը գօտեպնդեց եւ մղեց եկեղեցին վերածաղկեցնելու աշխատանքին:

Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ հաւաքական խոստովանանք, որմէ ետք հաւատացեալները Սուրբ Հաղորդութիւն ստացան:

Հոգեհանգստեան պաշտօնէն ետք տեղի ունեցաւ ամենադական Ձրօրհնէքի արարողութիւն: Առաջնորդ Սրբազան Հայր ձեռամբ Սուրբ Խաչով օրհնուած ջուրը բաշխուեցաւ հաւատացեալ ժողովուրդին:

Ուխտաւորները եկեղեցիէն մեկնեցան հոգեկան մեծ գոհունակութեամբ, շնորհաւորելով Յակոբ անունը կրող իրենց հարազատները:

Մարինա Պողիկեան

ՅԵՏԵՆԸ ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ ՈՏԱՎՅԵՏԵՐՈՒՆ (ծննդեան 135-ամեակին առիթով)

Է.

Լեւոն Շանոյեան

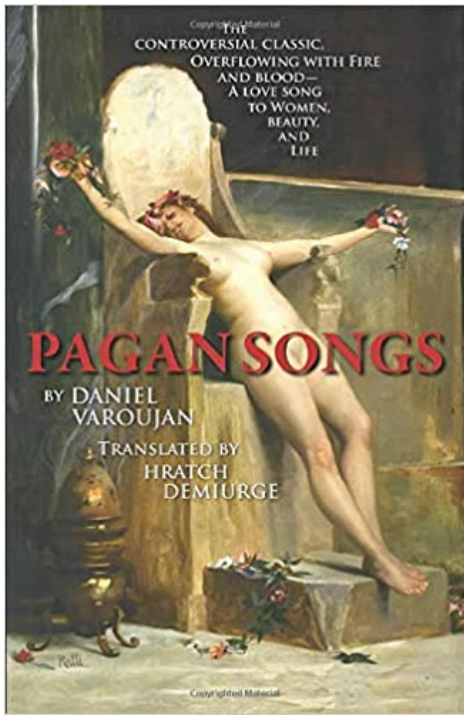
Այսօր, աւելի քան դար մը ետք, երբ կը կարդանք դատափետուած «ՌՎ Լալագէ...»-ն, հոն Յոմփի հեթանոսական կեանքին շատ յաջող պատկերացումն է որ կը տեսնենք պարզապէս, այնքան պերճաւոր, գեղաքանդակ ու հարուստ լեզուով մը ուրուագծուած:

Շիրվանգադէ եւ միւսները չէին ըմբռնած տուեալ բանաստեղծութեան ՈԳԻՆ: Լալագէն, որ բանաստեղծական մշակումով մը կը ներկայացուի իբրեւ հեղինակին կինը, խորքին մէջ՝ հռոմէական հեթանոսական շրջանի տիպար մըն է: Վարուժան իր անձը կը խառնէ կամ կը գուգորդէ անոր՝ երեւակայականօրէն, ինքզինքը կը վերածէ հին դարերու բնիկի մը՝ պարզապէս մեր դարուն մէջ վերապրեցնելու համար հի՛ն հեթանոսական կեանքի դրուագ մը:

Անշուշտ, շրջանի մտաւորականներէն ոմանք պաշտպանեցին Վարուժանը:

Չորրինակ, Պոլսոյ «Շանթ» կիսամսեայ հանդէսին խմբագիրը՝ Մերուժան Պարսամեան, բնաւ համամիտ չէր Շիրվանգադէին: Ըստ իրեն՝

«Շիրվանգադէ նշանաւոր թատերագիր է, բայց բանաստեղծական հասկացողութենէ բացարձակապէս զուրկ կը թուի»: Իր թերթին 1912-ի Օգոստոսի Ա. թիւով՝ ան հարց տար թէ մի՞թէ յանցաւոր էր Վարուժան, երբ կը նկարագրէր Յոմփի հեթանոսական կեանքը, ու մենք գիտենք՝ որ այդ կեանքը բաց էր... Պարսամեան կը թելադրէր Շիրվանգադէին կարդալ Նոյն այդ դարերու լատին նշանաւոր իրապաշտ բանաստեղծը՝ **Գաթիւլը** (Ն.Բ. առաջին դար), համոզուելու համար թէ «Վարուժան տակաւին շատ մեղմ, շատ քողարկուած ներկայացուցած է հեթանոսական կեանքի պատկերները եւ բարոյական հասկացողութիւնը»:

«Եթէ առնենք Նոյնիսկ Շիրվանգադէի թատերախաղերուն ախտաւոր տիպարները, անոնք աւելի՛ անբարոյական են եւ աւելի՛ անասնական, քան Վարուժանի մերկ կիները», կ'եզրափակէր Մ. Պարսամեան:

Վարուժանի նեցուկ կանգնեցաւ Նաեւ, աւելի ուշ, մեծանուն Յակոբ Օշական, որուն համար եւս՝ Շիրվանգադէ ոչ միայն իմացական բոպիկութենէ կը տառապէր, այլեւ՝ «բանաստեղծական զգայնութենէ հիմնովին ժառանգագուրկ» էր... («Յամապատկեր»):

Տասնամեակներ յետոյ, Պարոյր Սեւակն իսկ իր հիացումը պիտի արտայայտէր այս Նոյն բանաստեղծութեան հանդէպ, գրելով. «**Բանաստեղծական յորինուածքի ներդաշնակութեան, յղացման օրիժինաւորութեան եւ պատկերման հոգեյոյզ խորութեան տեսակետից՝ մի իսկական գլուխ-գործոց է, անխառն ներշնչանքով ծնուած**» (Պ.Ս., «Երկերի ժողովածու», հատոր 6, Երեւան, 1976):

Բայց կը թուի թէ Վարուժան խորապէս վիրաւորուեցաւ ու ազդուեցաւ իր վրայ կատարուած ապիրատ յարձակումներէն: Կը տարուիմ այսպէս մտածել, որովհետեւ կը նշմարեմ որ ան որոշ փոփոխութիւններ կամ սղումներ կատարէր է «**Գեղարուեստ**» հանդէսին մէջ երեւցած «ՌՎ Լալագէ...»-ի մայր բնագրին վրայ՝ «**Յեթանոս երգեր**» հատորին մէջ գայն մուծելէ առաջ: Չորրինակ, վերեւ յիշատակուած

«Ու ցանկացայ արեգակին, հողին պէս Բեղմնաւորել ինձ մերձեցող ամէն հունտ»

Երկտողին «**Բեղմնաւորել**» բայը փոխարինած է «**ուռնացնել**» բայով...: Կամ՝ բնագրին մէջէն լրիւ պոկած ու հեռացուցած է Լալագէին ուղղել «**Ու բացի դեռ քեզմէ՛ տռիփով ողողել այգիին մէջ քրտնող գերուհիները բոլոր**» մերկապարանոց մտածումը...

ՅԵԹԱՆՈՍ ԵՐԳԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀ

«**Յեթանոս երգեր**»-ը, որ Վարուժանի երրորդ քերթողագիրքն էր, լոյս տեսաւ 1913-ին, Պոլիս, ռուսաստանաբնակ գրասէր հայորդիի մը՝ Յովհաննէս Պալեանի, մեկնաստեղծութեամբ: Ժողովածուն կը պարունակէր յիսուն բանաստեղծութիւն, որոնցմէ մին՝ աղմկայարոյց «ՌՎ Լալագէ...»-ն էր:

Նոյն տարուան Ապրիլին, Նորատիպ գիրքին հրատարակարարին քննարկումը կատարուեցաւ Էսաեան Սանուց Միութեան նախաձեռնութեամբ: Ձեռնարկին կը նախագահէր Աղեքսանդր Փանոսեան: Գրավերլուծական գեղուցումներով հանդէս եկան այդ շրջանի պոլսաբնակ երեւելի դէմքերէն ոմանք՝ Յ. Ը. Սիրունի, Եր. Գոլանճեան, Տիգրան Զեօկիրեան, բժ. Արմէ-

Նակ Բարսեղեան, Ռուբէն Չարդարեան եւ Գարեգին Խաժակ (այս գեղուցումները շուտով լոյս ընծայուեցան առանձին գիրքով ալ):

Հատորը, իր տեսակին մէջ, եզակի բնոյթ կը կրէր: Բաժնուած էր երեք մասի:

Առաջին բաժնով, որ բո՛ւն իսկ հեթանոս երգերը կ'ընդգրկէր, փառաբանանքը կ'ըլլար հին հեթանոս դարերուն, կ'ոգեկոչուէին այդ շրջանի կենսախիղճ բարքերն ու սանձարձակ կենցաղը՝ գլխաւոր առանցք ունենալով ԳԻՆԻՆ, ԿԻՆՆ ու ՍԵՐԸ կամ ՍԵՌԸ: Բազմալար քնարով մը, իրապաշտ արուեստի բոլոր ստորոգելիներով ու հայերէն լեզուի անօրինակ շքեղութեամբ եւ շքեղագեղ գեր-հարուստ բառամթերքով մը՝ Վարուժան շատ տպաւորիչ պտոյտի մը կը հանէր իր ընթերցողները դէպի հեթանոս քաղաքներ կամ անոնց շրջակայքը: Կը բանար վարագոյրը հեթանոս արքաներու գորգապատ պալատներուն՝ անկաշկանդ կերպով ցոյց տալու համար քսան դար առաջ հոն ապրուող հեշտանքն ու վայելքը: Այդ վայելքը չէր հպատակէր բարոյական կաշկանդիչ սկզբունքներու, թումբեր չկային անոր առջեւ: Վայելքը իր ամէն ձեւերուն մէջ՝ արտօնուած էր ամէն ապրողի...:

Այս բանաստեղծութիւնները գրուած էին 1910-1912-ի շրջանին, երբ հեղինակը Սեբաստիա էր կամ Թոքատ: Կը թուի թէ Վարուժան, որոշ շրջան մը, բուն կերպով կ'անուած էր «բանաստեղծական հեթանոսութեամբ», գոր առնալով կը գտնէր ու կը համարէր գայն նախնեաց ոգին վերակենդանացնող ազդակ մը: Իր գիրքը ձեռք առնողները պիտի տեսնեն, թէ ան ի՛նչ ներբողներ ունի հին չաստուածներու մասին (Վանատուր, Անահիտ, Աստղիկ, Բագոս եւ այլն):

Հայրենի գրականագետ Վազգէն Գաբրիելեան՝ Վարուժանի ծօնուած իր ծաւալուն մենագրութեան մէջ, տեղ մը, հարց կու տար թէ ի՛նչ բնորոշ գիծերով կը յատկանշուէր հեթանոս դարաշրջանի մարդը՝ բրգնիկցի մեր քերթողին բանաստեղծութիւններուն մէջ: Ու կը պատասխանէր սա՛պէս.

«Այդ մարդը յատկանշուած է բնական վարք ու բարքով, ուժի եւ գեղեցկութեան պաշտամունքով, սիրոյ ազատութեամբ, կենսքի վայելքի զգացողութեամբ, շիտակութեամբ ու ազնուութեամբ, անկեղծութեամբ եւ անսահման կենսասիրութեամբ»:

Այս յատկանշերը դժուար չէ տեսնել շարքի բանաստեղծութիւններում կամ թեկուզ միայն «Հարճը» պոէմում (25 էջանի այս վիպերգութիւնը կը կազմէ «Յեթանոս երգեր» հատորին Բ. բաժինը - Լ.):

Այս շարքի (նաեւ «Հարճը») մէջ հիմնական պատկեր-կերպարը ԿԻՆՆ է, որպէս սիմվոլ է՛ր գեղեցկութեան, է՛ւ ազատ սիրոյ, է՛ւ վայելքի, է՛ւ արգասաւորման ու կենսասիրութեան: Ու նրա շուրջն է հիւսուում կեանքի ու վայելքի, ծարձակման ու աճման, քաջագործութիւնների ու սխարանքների լեզուը,- կ'եզրափակէր Գաբրիելեան:

Յետեւաբար, հաստատապէս կրնանք ըսել որ Վարուժանի համար ԿԻՆՆ աստուածակերտ ու հրաշագան գեղեցկութիւն մըն է տեւաբար, որ յուզական գրգռներ կը հաղորդէ ու հոգեկան հաճոյք կու տայ զինք դիտողին: Յետոյ, կինը սիրային ներշնչումներու, զգուանքի ու մարմնական հեշտանքի եակն է անգանցառելիօրէն, Մայր Բնութեան իսկ կարգադրութեամբ: Ու վերջապէս՝ անիկա բեղմնաւորութեան ու մայրութեան հո՛ղն է:

Այս առթիւ, կ'արժէ կարդալ Վարուժանի «**Օրհնելու Եւ Դու Ի Կանայս...**» խորագրեալ բանաստեղծութիւնը, ուր շեշտակի կերպով կը ներբողուի մայրութեան խորհուրդը՝ վեհագոյն ապրումներու եւ արուեստի անվշտելի պարունակի մը մէջ: Այստեղ, խօսքն ուղղելով իր արգանդին մէջ սաղմ մը պահող իր յոյ կնոջ, գուրգուրալի ու սիրագեղ բառերով՝ բանաստեղծը կը գրէ.

**Օրհնեա՛լ ըլլաս, Մարիա՛մ,
Դո՛ւն որ անհուն գորովով
Կողերդ ինձի՛ կու տաս, ո՛սկրդ՝ ուրիշ
Ոսկրի մ՛ համար կը քամես,
Դո՛ւն՝ որ կ'ըլլաս ամենէն
Մաքուր ակօսն՝ակօսներէն բեղմնաւոր,
Ու ամենէն չքնաղ թաղարը՝ բոլոր
Թաղարներէն շուշանի՛
Օրհնեա՛լ ըլլաս յաւիտեան:
Դո՛ւն՝ որ, զգօն, կը կրես
-Խեփորին մէջ ինչպէս մարգրիտ մը ազնիւ- (խեփորը խխունջին կարծր պատեանն է- Լ.)
Աստուածատիպ Մարդը խո՛րն այդ արգանդիդ՝
Օրհնեա՛լ ըլլաս, Մարիա՛մ...**

Այս շքեղ քերթուածը նաե՛ւ երկիմաստ է, ինչ որ յաւելեալ արժանիք մը կու տայ իրեն: «Մարիամ»-ը կրնանք յղում մը նկատել Աստուածամօր՝ Ս. Կոյս Մարիամին, մանաւանդ որ վերջընթեր տողին վրայ կ'ակնարկուի անոր արգանդին մէջ աճող «Աստուածատիպ Մարդ»-ուն: Գլխաւոր Մարդը...

«**Յեթանոս երգեր**»-ու ամբողջ շարքը, ահաւասիկ, այսպիսի մթնոլորտի մը մէջ կը ներքաշէ ընթերցողը: Եջէ-Եջ գեղաքանդակ ու խորապէս տպաւորիչ նոր պատկերներ կ'ուրուագծուին մեր առջեւ. կը մնանք մեզի անծանօթ բառերու առատ հոսքի մը տակ...:

«**Յեթանոսական**» վերնագրով բանաստեղծութեան մը մէջ, գործիական, մեր բրգնիկցի քերթողը կը նկարագրէ արքայ մը ու անոր դիմաց պարող հողանի չերբեզուի մը, որոնք ի վերջոյ ֆիզիքական յօժարակամ միասնութեան մը կ'առաջնորդուին...: Արքան անձնատուր է իր կիրքերուն. ու Վարուժան կը խօսի անոր անունով.

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԽ 325)

Մ Տ Ա Մ Ա Ր Զ Ա Ն Բ

Պատրաստեց Մարինա ԶիլԱբոշեան-Պողիկեան

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Հորիզոնական

- 1- Բանի մը ետեւէն ջանացող: Հարիւր տարի:
- 2- Չեփիւռ: Հայ գուսան:
- 3- Հիւսիսի կտրող տաշող գործիք: Բերդ Էրեբունի համայնքին մէջ:
- 4- Հակառակ փոխադրամիջոց մը: Բայական լծորդութիւն: Հակառակ օրէնքի յանձնուած վեճ:
- 5- Փեսային քոյրը: Հանքային համեմ: Յարմար, պատշաճ:
- 6- Հարսին հայրը: Հակառակ՝ աղէղի արձակած սլաք:
- 7- Սուրբ Պատարագի բաժակ: Հայկական մականուններու վերջավանկը:
- 8- Հակառակ տարածքի միաւոր: Արտասուել:
- 9- Հետեւեալ խօսքին հեղինակը. «Հայու նկարագրի հետ նկարիր է որեւէ կերպի ցեղասպանութիւն»: Իրարայաջորդ տառեր:
- 10- Հակառակ՝ աղբիւր:
- 11- Հակառակ՝ հարթ տեղ: Համացանցային ձայնասփիւռ: Տարածքի միաւոր:
- 12- Մեծ Հայքի չորրորդ նահանգը:

Ուղղահայեաց

- 1- Շուշմայի հիւթով պատրաստուած քաղցրաւենի: Պայքար:
- 2- 7001: Ձայնանիշ: Հակառակ՝ շաղկապ:
- 3- Տեառնընդառաջ տօնին այլ անուանումը: Ամբողջովին:
- 4- Արական անուն: Ռումբի տեսակ: Հակառակ՝ 5004:
- 5- Անասունի ճիրան: Արաբական երկիր:
- 6- Հակառակ՝ տառի մը դրացիները: Խակ: Շաղկապ:
- 7- Ձայնաւոր տառեր: Հարցական դերանուն:
- 8- Ցիրուցան ընել: Ձայնաւոր տառեր:
- 9- Հին եգիպտոսի փառաւոն՝ Ռամսիս Բ-ի աւագ քոյրը: Սահմանում:
- 10- Գինովի պէս խօսիլ ու քալել:
- 11- Հաց:
- 12- Աստուածային: Կարգ:

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄՍ 324)

Տեղադրէ՛ (1-9) թուանշանները (9x9) քառակուսիներուն մէջ այնպէս, որ իւրաքանչիւր հորիզոնական եւ ուղղահայեաց տողի մէջ, ինչպէս նաեւ (3x3) տուփիկի մէջ մէկ անգամ արձանագրուին:

	3		4					
		7		3	6	5		
	2		5					3
3			6	1				
1								5
			9	5				1
5			9		8		4	
		3		2		8		
					4		7	6

ՊԱՅՈՒԾ ԲԱՌ (ՄՊ 95)

Գեորգ Էմիլի բանաստեղծութիւնները նշանակելով գտէ՛ք պահուած բառը:

Պահուած բառը 12 տառերէ կը բաղկանայ եւ կը ներկայացնէ Էմիլի բանաստեղծութիւններէն մէկը (երկու բառ):

Ր	Մ	Ա	Ի	Ն	Լ	Ք	Մ	Ժ
Լ	Մ	Ն	Մ	Ի	Ե	Ի	Ն	Ե
Ն	Է	Ա	Պ	Ի	Ա	Ա	Լ	Մ
Խ	Ա	Ր	Յ	Ե	Չ	Յ	Ի	Ք
Ա	Ն	Ն	Ե	Ր	Լ	Ա	Ք	Ր
Կ	Ա	Ք	Չ	Մ	Ք	Յ	Լ	Ն
Ի	Ե	Ր	Ն	Ե	Ա	Գ	Ն	Ա
Յ	Ի	Չ	Ի	Ր	Լ	Ք	Ն	Կ
Ճ	Ե	Ն	Ք	Ե	Ր	Ք	Լ	Ի
Ա	Ա	Ա	Մ	Ն	Լ	Ք	Ի	Ն

«Մայրը եւ Որդին», «Ես Հայ եմ», «Ժամացոյցի Առջեւ», «Լռութիւնը Ոսկի Է», «Ըն Ձեռքերը», «Տխուր Պատմութիւն», «Մահը Միշտ Յիշիր», «Մենք»

ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԽ 324)

ՍՈՒՏՈՔՈՒ (ՄՍ 323)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Ն	Լ	Ճ	Ա	Ե	Ա	Լ	Մ	Ք	Ր	Ա
2	Լ	Ի	Ա	Ե	Ա	Լ	Ի	Ն	Ր	Ա	
3	Ն	Պ	Ա	Կ	Պ	Չ	Ե	Ք			
4	Ր	Ա	Կ	Գ	Ա	Պ	Խ	Ր	Ա	Ա	
5	Ա	Ր	Ա	Կ	Ե	Ա	Ե	Ա	Ք		
6	Ա	Ճ	Ա	Ա	Ա	Ա	Ա	Ա	Ա		
7	Ք	Ր	Ն	Լ	Ա	Լ	Ա	Ա	Օ	Խ	
8	Ի	Ր	Ք	Վ	Ն	Գ	Ր	Ա	Ա	Ա	
9	Լ	Ն	Ե	Լ	Ե	Ր	Կ	Կ			
10	Ր	Ա	Ա	Ա	Ա	Ա	Ք	Ա	Ի		
11	Ե	Գ	Ա	Կ	Ի	Չ	Ե	Ն	Ր	Ա	
12	Պ	Ա	Գ	Ա	Չ	Ե	Ն	Գ	Կ		

3	7	1	5	8	4	6	9	2
6	2	4	3	1	9	8	5	7
5	8	9	6	7	2	3	4	1
4	1	3	8	9	5	7	2	6
9	5	2	1	6	7	4	8	3
8	6	7	2	4	3	9	1	5
2	3	8	9	5	6	1	7	4
1	4	5	7	3	8	2	6	9
7	9	6	4	2	1	5	3	8

ՊԱՅՈՒԾ ԲԱՌ (ՄՊ 94)

Պահուած բառը՝ «Առաջին Մէրս»

ՀԵՏԵՒԵԼՈՎ...

Սկիզբ՝ էջ 9

Օ՛ր մագերէն յորդածուփ՝ որոնց մէջ ես կը լողամ
 Խորը անոնց խեղդուելու վտանգներով յարածամ:
 Օ՛ ջերմութիւնը սատափ բազուկներուն տարփակե՛գ՝
 Որոնցմով վիզս գորեղ կը պարուրէ օճի պէս:
 Հուսկ իրարու կը միանանք մենք համբոյրով մը հզօր...
 Երբ կը ծծեմ բերնիս մէջ առած շրթներն իր բոսոր,
 Երբ ժամերով կը քամեմ բիւր երակներն, յուլօրէն,
 Օհ այն ատեն ճաշակած կ'ըլլամ կարծես համօրէն
 Հին դարերուն հեթանոս դահամունքներն յագածոյ,
 Հնդկաստանի համեմունքն, համայն խունկե՛րն Արաբիոյ:

Եթէ ուշադրութեամբ ընթերցեցիք քերթուածին վերջաբանը հանդիսացող վերի հատուածը, ամէն բանէ առաջ պիտի կլանէ ձեզ պատկերներուն ուժգնութիւնը: Յետոյ՝ պիտի հաստատեք պիտրժելի երաժշտականութիւնը, որ արդիւնքն է վարպետօրէն իրարու ազուցուած յանգերուն: Եւ վերջապէս՝... բառարան մը պիտի փնտռեք, որպէսզի թափանցեք ձեզի անծանօթ բառերուն իմաստին: Ահա՛ այդ բառերը. - **Յորդածուփ՝** առատօրէն ծփացող, **յարածամ՝** անդադար, **սատափ՝** փայլուն խեցի, **տարփակե՛գ՝** սերէն այրած, **բոսոր՝** կարմրագոյն, **յուլօրէն՝** դանդաղօրէն, **համօրէն՝** ամբողջապէս, **յագածոյ դահամունքներ՝** մտղեն ըստիր կերակուրներ:

Հիմա անգամ մը եւս կարդացեք վերի հատուածը ու... մի՛ սքանչաւար՝ եթէ կրնաք:

(Շարունակելի - 7)

ԻՆՉ ԿՐՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

Խոյ
Այս շաբաթ բարեկապատ է փաստաթուղթեր ստորագրելու եւ լուրջ որոշումներ ամենալու համար: Նոր տարին պիտի դիմաւորէք անակալներով:

Ցուլ
Պիտի յաղթահարէք ձեր բոլոր ներքին հարցերը եւ աշխատանքի վայրին մէջ պիտի փայլիք ձեր գիտելիքներով: Ամանորը նոր ծանօթութիւններու առիթ պիտի հանդիսանայ:

Երկուորեակ
Մի՛ տատամսիք տօնական օրերուն մեծ գումարներ ծախսելէ: Այս ժամանակահատուածը ձեր մտերիմները ուրախացնելու փուլ է: Ձեր սիրելիին անակալներ մատուցեցէք:

Խեցգետին
Դուք պատրաստ չէք տօնական լարուած մթնոլորտի: Ուրախ եւ հանդարտ եղէք, որպէսզի Ամանորը դիմաւորէք նոր յոյսերով:

Առիւծ
Տօնական օրերուն փորձեցէք խուսափիլ տհաճ մարդոցմէ: Այս օրերուն ցանկալի է դրական լիցքերով նախապատրաստուիք Ամանորին:

Կոյս
Նոր Տարին ձեզի նոր յարաբերութիւններու դաշտ պիտի ստեղծէ: Ժամանակ յատկացուցէք ձեր բարեկամներուն:

Կշիռք
Պիտի դիմաւորէք հանգիստ եւ ուրախ շրջան: Կարեւորութիւն տուէք երեցներուն եւ Նոր Տարուան առիթով գիրենք ալ նուէրներով ուրախացուցէք:

Կարիճ
Խուճափ մի՛ մատնուիք տօնական օրերուն սեմին: Դուք ձեզ եւ ձեր հարազատները ուրախացուցէք պարզ նուէրներով, շերմութեամբ եւ խնճոյքներ կազմակերպելով:

Աղեղնաւոր
Աշխատանքային բոլոր ծրագիրները աւարտին հասցուցէք մինչեւ Ամանոր: Արձակուրդի առիթ ստեղծեցէք՝ նոր թափով դիմաւորելու Ամանորը:

Այծեղջիւր
Տօնական օրերուն սեմին յուզումնալից օրեր պիտի ապրիք: Կապ հաստատեցէք երկրէն մեկնած ձեր սիրելիներուն հետ եւ բարի մաղթանքներով յաղթահարեցէք հեռաւորութեան կսկիծը:

Չրիս
Տարին նոր առիթներ պիտի ստեղծէ յայտնաբերելու ձեր տաղանդը: Նախածեռնող եղէք:

Ձուկ
Ձեր աշխատավարձը յաւելում պիտի կրէ ու մասամբ պիտի յաղթահարէք տնտեսական դժուարութիւնները: Յաջողութիւնը ձեր դրան սեմին է:

2020-Ը ԱՌԻՆԵՏԻ ՏԱՐԻ

Արեւելեան աստղագուշակական դրութիւնը կը նմանի արեւմտեանին: Միակ տարբերութիւնը այն է, որ արեւելեանը ունի 12 տարի, իսկ արեւմտեանը՝ 12 ամիս:

Նշանները կոչուած են կենդանիներու անուններով: Արեւելեան աստղագուշակութեան նշաններն են. առնետը, եզը, վագրը, նապաստակը, վիշապը, օձը, ոչխարը, կապիկը, աքաղաղը, շունը

Ան ընտանիք կազմելու եւ սիրոյ յարաբերութիւններ կրնայ հաստատել ցուլին հետ:

Վիշապին հետ նոյնպէս հիանալի լեզու կը գտնէ, անոնք զոյգ կրնան կազմել եւ միասին արդիւնաւետ աշխատանքի կը ձեռնարկեն:

Կապիկը եւ առնետը լաւ ընկերներ կրնան ըլլալ, որովհետեւ երկուքն ալ զարգացող միտք ունին:

Առնետին բոլորովին անյարմար է ձին:

Վագրին ու այծին հետ առնետը փոխհասկացողութեան չի հասնիր իր շեշտուած հետաքրքրութեան պատճառով:

Առնետի տարիներն են՝ 1936, 1948, 1960, 1972, 1984, 1996, 2008, 2020, 2032, 2044:

Առնետի տարին պետք չէ կապել վատ նշաններու հետ: Իրականութեան մէջ ան երջանկութեան տարի է:

Արեւելքի մէջ առնետը հարստութեան, մաքրութեան եւ բարութեան նշան է:

Այս տարիներուն ծնողները կ'ունենան քաշողական ուժ եւ հմայք: Անոնք դիւրաւ լեզու կը գոտնեն իրենց շրջապատին հետ: Կ'աշխատին մինչեւ որ հասնին իրենց նպատակին եւ կալուածներ ապահովեն: Երբ գործի մը ձեռնարկեն՝ լաւը կ'ընեն եւ անկարելի մանրամասնութիւններով չեն զբաղիր: Դրամը խնայելու դժուարութիւն չեն ունենար, սակայն եթէ անձ մը սիրեն, մեծ գումարներ կը մսխեն անոր համար:

Առնետի տարուան մէջ ծնած անձերը շատ շուտ կը շղայնանան, բայց իրենց շղայնութիւնը շուտով չեն արտայայտեր: Կրնան նեղմիտ ըլլալ, սակայն մեծ ձգտումներ կ'ունենան: Անոնք ընդհանրապէս պարզ, համեստ եւ յաջողակ անձեր կ'ըլլան, բայց կը սիրեն բամբասել:

ԻՆՉՊԵՍ ԴԻՄԱՌՈՐԵԼ 2020 ՏԱՐԻՆ

Սպիտակ առնետի տարին անհրաժեշտ է դիմաւորել կապոյտ, կանաչ եւ սուկեգոյն գոյներով: Այս երեք գոյները եւ իրենց երանգները տարուան ընթացքին յաջողութիւն կը բերեն:

եւ վարագը: Արեւելեան դրութեան հետեւելու պարագային նկատի կ'առնենք անձին ծնած տարին:

Արեւելեան աստղագուշակութեան մէջ ծննդեան պահը կարելի է միայն ծննդեան տարին կարելի է: Բայց պետք է նկատի առնել, որ ըստ արեւելեան օրացոյցին, տարին կը փոխուի ոչ թէ 1 Յունուարին, այլ՝ Չրիսի նորալուսինին առաջին օրը: Արեւելքիցիներ, յատկապէս ճափոնցիներ, մեծ հաւատք ընծայած են այս դրութեան:

Անբախտ տարիներու ծնած աղջիկներէն շատեր չեն ամուսնացած, կարծելով որ դժբախտ պիտի ըլլան: Կարգ մը ծնողներ նոյնիսկ փոխած են իրենց դուստրերու ծննդեան թուականը անձնաթուղթերուն մէջ եւ այլն: Անոնք կը փարեին աստղերու եւ կը վախնային չար բախտէն:

2020 թուականը շատ կարելի է, քանի որ ան կը յիշատակուի նոր դարաշրջանին սկիզբը: Իւրաքանչիւր տարի առանձնայատուկ է:

2020-ը Սպիտակ ԱՌՆԵՏԻ տարի է: Առնետը արեւելեան աստղագուշակութեան տասներկու կենդանիներուն առաջինն է:

Արեւմուտքի մէջ առնետը ամբողջ քաղաքները դատարկող, հիւանդութիւն տարածող կը համարուի եւ անկումի խորհրդանիշն է:

Իսկ Չրիսաստանի մէջ այս կենդանին կը համարուի սուրբ կենդանի:

Առնետի տարուան ընթացքին առատութիւնը կ'իշխէ: Այս տարին իր հետ յոյսեր, պատրանքներ եւ նոր կարելիութիւններ կը բերէ: Առնետի տարուան ընթացքին տնտեսութիւնը կը ծաղկի: Տարին ընդհանրապէս խաղաղ կ'ըլլայ, պատերազմները կը դադրին:

Առնետի կենսքին մէջ երկու գերակայ ոլորտներ կան: Առաջինը՝ ընտանիքը, որուն հանդէպ մեծ պատասխանատուութիւն կը կրէ, որովհետեւ առնետը կը յատկանշուի ցեղի պահպանման նկատելի բնագոյով: Միւսը՝ կենսքին մէջ մեծ բարձունքներու հասնելու առնետին ձգտումն է, որուն հետեւանքով կը նախատեսուի ենթակային մասնագիտական զարգացումը եւ յարաբերութիւններու բարելաւումը:

Առնետի տարին ծնած մանուկին դաստիարակութիւնը բարդ չ'ընթանար: Մանուկը շատ արագ կը յարմարի կենսքի բոլոր փոփոխութիւններուն:

Սպիտակ առնետի տարուան ընթացքին կարելի է յաջողութիւններու հասնիլ՝ նոր բաներ սկսելով՝ թարմ միտքեր, գաղափարներ ունենալ եւ կենսքի կոչելով գանոնք:

- Ամանորը դիմաւորելու համար.
- Մի մտածէք Ամանորը միանկ դիմաւորել
- Ճոխ սեղան պատրաստեցէք
- Երբեք մի՛ վիճիք սեղանին շուրջ
- Տօնածառը զարդարեցէք կապոյտ, կանաչ եւ սուկեգոյն խաղալիքներով:

Եւ վերջապէս Ամանորին հագուեցէք գեղեցիկ, կանաչ գգեստ:

Ռաֆֆի Սիլահեան

ՏԵՂԱԿԱՆ

Լուրեր Սուրիոյ Մարզական Կեանքէն

- ՀԱՇՄ-ական խաղացողներ Ալիսիա Մակարեան եւ Ճեմա Տաուլէ մաս կազմեցին Սուրիոյ աղջկանց պասքեթի հանրապետական բաժակի աւարտական մրցումին: Ալիսիան Սաուրա իսկ Ճեման Ճալաա խումբերուն հետ: Մրցումը տեղի ունեցաւ Դամասկոսի մէջ, որուն աւարտին Սաուրան տիրացաւ հանրապետական բաժակին՝ 75-54 արդիւնքով պարտութեան մատնելով մրցակիցը:

- Սուրիոյ ֆուտպոլի ողիմպիական հասարականքը հանդիսացաւ Չինաստանի միջազգային մրցաշարքի ախոյեան: - Ֆարուք Սրիէ, Հարթմ Դայեպ եւ Անաս Սիպապի իրենց թեկնածութիւնը ներկայացուցին՝ որպէս Սուրիոյ Ֆուտպոլի Դաշնակցութեան ընտրութիւններու նախագահ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

2019-Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐՈՒ ԼԱՐԱԳՈՅՆ ՏԱՍՆԵԱԿԻ ՀԱՄԱԿՆՈՐԴՆԵՐԸ

Հայաստանի Մարզանքի եւ Երիտասարդութեան Նախարարութիւնը հրապարակեց տարուան 10 լաւագոյն մարզիկներու թեկնածուներուն ցանկը: Հրապարակուեցաւ 26 անուն, որոնք լաւագոյն արդիւնքները նուաճած են:

Անոնք են՝ Ռուբէն Ալեքսանեան (ծանրամարտ), Կարէն Ասլանեան (յունահռոմեական ըմբշամարտ), Արթուր Աւետիսեան (մարմնամարզութիւն), Արսէն Բաղդեան (ուշու), Յովհաննէս Բաշկով (բռնցքամարտ), Սլաւիկ Գալստեան (յունահռոմեական ըմբշամարտ), Սամուէլ Գասպարեան (ծանրամարտ), Դաւիթ Գրիգորեան (սամպօ), Արթուր Դաւթեան (մարմնամարզութիւն), Վահագն Դաւթեան (մարմնամարզութիւն), Տիգրան Կիրակոսեան (սամպօ), Արսէն Յարութիւնեան (ազատ ոճի ըմբշամարտ), Արթուր Յովհաննէսեան (բռնցքամարտ), Դաւիթ Յովհաննէսեան (ծանրամարտ), Արսէն Դազարեան (սամպօ) Մաքսիմ Մանուկեան (սամպօ) Արսէն Դազարեան (սամպօ), Սիմոն Մարտիրոսեան (ծանրամարտ), Գոռ Միլասեան (ծանրամարտ), Յակոբ Մկրտիչեան (ծանրամարտ), Գրիգոր Միխայիլեան (սամպօ), Հենրիկ Միխայիլեան (ֆուտպոլ), Կարապետ Չալեան (յունահռոմեական ըմբշամարտ), Վահագն Չալեան (սամպօ) եւ Արսէն Յովֆալակեան (յունահռոմեական ըմբշամարտ): Լաւագոյն մարզիկներու ցանկին մէջ տեղ չգտան ճատրակի Հայաստանի առաջատար Լեւոն Արոնեանը, արագ ճատրակի Եւրոպայի ախոյեան Գարրիէլ Սարգսեանը, կայծակնային ճատրակի Եւրոպայի փոխախոյեան Չաւեն Անդրիասեանը: Ինչպէս նախորդ տարի, այս տարի եւս լաւագոյն տասնեակը պիտի որոշուի բջիջային SMS քուէարկութեամբ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ԼԻԿԱՐՓՈՒԼԸ ԵՐԿԱՐԱԶԳԵՏ ԿԼՈՒԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐԸ

Անգլիոյ փոխախոյեան եւ Չեմփիընզ Լիկի բաժակակիր Լիվըրպոլի

պատասխանատուները նոր համաձայնութիւն մը արձանագրելով երկարաժամկետի խումբի գերմանացի մարզիչ Եորկէն Կլոպի պայմանագիրը՝ մինչեւ 2024-ի աւարտը: Կլոպի Լիվըրպոլը կը գլխաւորէ 2015 թուականէն: Անցեալ տարուան Անգլիոյ ախոյեանութեան, խումբը, ապահովելով 97 կետ, գրաւեց աղիւսակին երկրորդ դիրքը, ինչպէս նաեւ 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Թոթենհամը ու արժանացաւ Եւրոպայի Չեմփիընզ Լիկի բաժակին: Աւելցնենք, որ այս տարեշրջանին խումբը հաստատ քայլերով կը շարունակէ իր երթը եւ կը գբաղցնէ դասաւորումին առաջին դիրքը:

ՆԱՓՈՒԽ ՆՈՐ ՄԱՐԶԻՉ ՈՒՆԵՏԱԼ

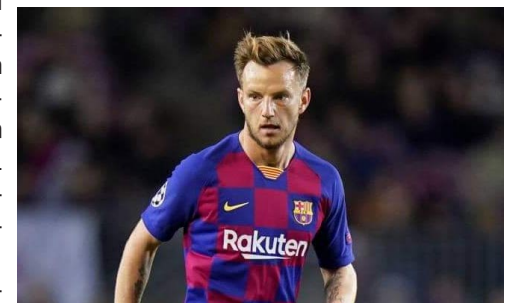

Անցեալ շաբթուան ընթացքին Իտալիոյ Նափոլի ակումբի ղեկավարութիւնը պաշտօնագուրկ ըրաւ խումբի մարզիչ Գարլուս Անշելոթին: Որոշումին յաջորդող օրը պատասխանատուները խումբի նոր մարզիչ նշանակեցին Միլանի Նախկին ղեկավար Ճինարո Կաթոսոն: Յիշենք, որ Նափոլին այժմ կը գրաւէ աղիւսակի 7-րդ դիրքը:

ՈԱԲԵԹԻՉ Կ'ՈՒԷՆ ՊԱՐՍԵԼՆԱՅԻ ՀԵՏ ՄՆԱԼ

Սպանիոյ ախոյեան Պարսելոնայի Խրուաթ խաղացող իվան Չաքեթիչ

անցեալ շաբթուան աւարտին յայտնեց, թէ ներկայիս ան փափայք չունի լքելու Պարսելոնայի կազմը: Ըստ Marca-ին, ֆուտպոլիստը նախապէս որոշած էր հեռանալ ակումբէն, որովհետեւ ներկայ մրցաշրջանին սահմանափակ ժամկետով մաս կազմած է խումբի մրցումներուն, սակայն վերջին հիւզ մրցումներուն ընթացքին, Պարսելոնայի մարզիչը անելի երկար ժամանակ Ռաբեթիչը պահած է դաշտին մէջ, եւ այս մէկը պատճառ դարձած է, որ խրուաթացի խաղացողը վերատեսութեան ենթարկէ իր որոշումը: Յիշենք, որ Իվան Ռաբեթիչ Պարսելոնային միացաւ 2014-ին:

«ՉԵՄՓԻԸՆԶ ԼԻԿ»Ի ՎԻՃԱԿԱԶԳՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻՒՆԸ

Երկուշաբթի օր Ֆրանսայի մէջ տեղի ունեցաւ Եւրոպայի Չեմփիընզ Լիկի վիճակաձգութիւնը, ուր արձանագրուեցան ուժեղ հանդիպումներ: Չեմփիընզ Լիկի վիճակաձգութեան արդիւնքը եղաւ հետեւեալը.

DORTMUND	V	PARIS
REAL MADRID	V	MAN. CITY
ATALANTA	V	VALENCIA
ATLETICO	V	LIVERPOOL
CHELSEA	V	BAYERN
LYON	V	JUVENTUS
TOTTENHAM	V	LEIPZIG
NAPOLI	V	BARCELONA

Ռեալ Մատրիտ - Մանչեսթըր Սիթի
 Պարսելոնա - Նափոլի
 Պորիսիա Տորթմոնտ - Փարիզ Սան Ճերման
 Վալենսիա - Աթլանթա
 Աթլետիքօ Մատրիտ - Լիվըրպոլ
 Չելսի - Պայերն Միունխեն
 Լիոն - Իւվէնթոս
 Թոթենհամ - Լայպցիգ
 Մրցումներու երթի փուլը տեղի պիտի ունենայ 18-19-25-26 Փետրուար 2020-ին, իսկ դարձի փուլը՝ 10-11-17-18 Մարտ 2020-ին:

Երկուշաբթի 23/12	Երեքշաբթի 24/12	Չորեքշաբթի 25/12	Հինգշաբթի 26/12	Ուրբաթ 27/12	Շաբթի 28/12	Կիրակի 29/12
4° 10°	4° 10°	6° 10°	5° 11°	4° 11°	4° 12°	4° 11°

ՍՕ ԽԱՅԻ... Սկիզբ՝ էջ 1

յիշատակումով: Պահն է յիշելու եւ խոնարհելու յիշատակին դիմաց այն բոլոր խաչուհիներուն, որոնք անցնող մէկ դարուն ընթացքին եկան ու անցան այս միութեան բովէն, իրենց հետքն ու դրոշմը ձգելով անոր պատմութեան էջերուն»:

Արաբերէն բացման խօսք արտասանեց ՍՕ Խաչի Շրջ. Վարչութեան անդամ Լենա Էլէճեան, դիտել տալով, որ ուրախութեամբ եւ անհուն հպարտութեամբ կը տօնենք «ժողովուրդիս հետ, ժողովուրդիս համար» կարգախօսը գործի վերածած ՍՕ Խաչի հարիւրամեակը: «Սուրիոյ տարածքին բարեսիրական միութիւններու աշխատակները ծաւալած ու արդիւնաւորուած են շնորհիւ Սուրիական Հանրապետութեան վեներաբարձ Նախագահ Տրքթ. Պաշար ալ Ասատի եւ իր Առաջին Տիկնոջ՝ ազնուակալ տիկ. Ասմա ալ Ասատի մեծ ներդրումներուն», անելոց ան ու շնորհակալութիւն յայտնեց աշխատակներ եւ ընկերային ծառայութեան գրասենեակի տնօրէն Սալէի Պարաքաթին՝ իր մշտական աջակցութեան ու գործակցութեան համար:

Աշրճեան ներկայացուց ՍՕ Խաչի պատմութիւնն ու նուիրական ծառայութեան խորհուրդը:

Ան յատկապէս ըսաւ. «Հարիւրամեակ մը տօնել կ'ենթադրէ անհակադարձելի մէկ դարու տեսողութիւն մը իմաստաւորել: Բայց Նաեւ դէպի ապագայ նայիլ, երբ յորելիարը նոյն ճամբուն ճանապարհորդն է: Այս առումով, անցեալը Նաեւ ապագայի երաշխիք է: Ապագայի երաշխիք է Նաեւ արժեհամակարգ ունենալը: Բարեգործութիւն, կարեկցութիւն, եկեղեցի, քրիստոնէութիւն,

գգօնութիւն, հայրենիքի պաշտպանութիւն, հայ ժողովուրդ ու հայրենիք, մշակոյթ եւ կրթութիւն, խաղաղութիւն: Ահաւասիկ ՍՕ Խաչի դաւանած արժեհամակարգը, որ պատկերուած է իր խորհրդանշիչին վրայ: Խորհրդանշիչը՝ բաբախուն սիրտ մը. խաչուհիին հաւաքական կերպարը

ՍՕ Խաչի մեծ ընտանիքին շնորհակալութիւն յայտնեց ՀՕՄ-ի Կեդր. Վարչութեան, որ քաջալեր հանդիսանալով ՍՕ Խաչի ազգագուտ աշխատակներուն, մեծագումար յատկացումներ եւ նուիրատուութիւններ կատարեց, հասնելով մեր ժողովուրդին ընկերային, կրթական, առողջապահական եւ խնամատարական ծրագիրներուն:

Ընկերուհին գնահատեց ՍՕ Խաչի մասնաճիւղերը, շրջանային յանձնախումբերը եւ բոլոր անդամները, որոնք իրենց ամենօրեայ աշխատանքով եւ անսակարկ նուիրումով անասան կը պահեն հայութեան հպարտանքին աղբիւր հանդիսացող այս մեծ կազմակերպութիւնը:

Ապա յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց սրբազան հօր, որ իր հայրական ողջախոհ ու օրինաբեր յորդորներով միշտ թեւ ու թիկունք կանգնած է ՍՕ Խաչին եւ խրախուսած լաւագոյնի ձգտելու ու մարդասիրական առաքելութիւնը կատարելապէս ի գործ դնելու:

ՀՕՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան խօսքը ընթերցեց Կ. Վարչութեան Նախկին անդամ Չեփիւռ Ռէիսեան, որ Նախ շնորհակալական խօսք ուղղեց ՀՕՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան, որ իր գործունէայ միաւորին՝ ՍՕ Խաչի յորելուհիներն այս

յացուցիչ Չեփիւռ Ռէիսեանը ՀՕՄ-ի յատուկ պատուոյ գնահատագրերով պարգեւատրելու ՍՕ Խաչի անելի քան 50 տարիներու անձնուէր ծառայութիւն մատուցած հետեւեալ խաչուհիները. -

Անժել Պօշկեպէեան, Անի Ասլանեան, Մարի Խուպիարեան, Սիրվարդ

Թախթապարունեան, Ժագլին Արթինեան, Ժագլին Չափանեան, Թագուհի Զինոյեան, Արշալոյս Պէսիլեան, Լուսին Զեյիշեան, Վարդուհի Փալանճեան, Ալիս Եագուպեան, Աստղիկ Մանուկեան:

Յաջորդաբար ատենապետուհին ներկայացուց պարգեւատրուողներուն կենսագրական տուեալները եւ ջերմապէս շնորհաւորեց պարգեւատրուած ընկերուհիները:

Օրուան եզրակարգի պատգամը

Հանդիսութեան յատուկ փայլք եւ երանգ տուաւ գեղարուեստական յայտագիրը: Տիկ. Ռիթա Կաղեան-Տիքալիքեան տպաւորիչ առգանութեամբ ասմունքեց Վահան Թեքեանի «Կենդանութիւն Հայրենի» եւ Ռուզան Պետրոսեանի «Քարտեզ» քերթածները, մասնակցութեամբ պատանիներ Տարօն Տիքալիքեանի, Թիթառ Աղագարեանի եւ Արիսա Պօշկեպէեանի:

Այնուհետեւ ցուցադրուեցաւ ՍՕ Խաչի հիմնադրութեան 100-ամեայ պատմականը, մինչ օրս ծաւալած մեղուաջան գործունէութիւնը ներկայացնող տեսանիւթ մը, ուր կը ցուցադրուէր Նաեւ Սուրիոյ պատերազմի օրերուն ընկերաբժշկական կեդրոնին, Ազգ. Պատասպարանին, հայկական կառոյցներուն կրած վնասները, ՀՕՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան ներդրումով եւ ՍՕ Խաչի Շրջ. Վարչութեան Նախաձեռնութեամբ իրագործուած ծրագիրները, երկրիս ապահովական ծանր պայմաններուն ՍՕ Խաչի շարունակուող ծառայութիւնը:

Ապա հանդէս եկան Կալին Պալպանեան եւ Արման Տ. Պետրոսեան եւ հիասքանչ երգեցողութեամբ մեկնաբանեցին «Մարտիկին երգը», դաշնամուրի ընկերակցութեամբ մայեսթրա Գայիանէ Սիմոնեան-Տերեանի:

Օրուան բանախօս, հայերէնաւանդ ուսուցչուհի, Զեսայի «Մեղրի» մասնաճիւղի անդամ դոկտ. Շողիկ

լաւագոյնս ընորոշող:

Այս առիթով ՍՕՄ-ը փառաբանութիւն չ'ակնկալել, ինքնագովութեամբ չի տարուիր, այլ կ'առաջադրէ նորանոր յանձնառութիւններ վերցնել, համարձակօրէն խիզախել, իր շրջապատը վերանորոգել, ազգային կենսքին թարմութիւն ու ուժակալութիւն հաղորդել, տեսաբար երիտասարդականանալ եւ հին երթը վերանորոգ շունչով աննահանջ շարունակել: Որովհետեւ ան ծնունդ առաւ պատնէշի վրայ եւ այդ դիրքէն իր գոյերթը շարունակելը եղաւ ու մնաց անժամանցելի պարտաւորութիւն ու անշեղ ուղեւիշ:

Այնուհետեւ երաժշտական ներդաշնակ կատարումով Անժել Ծեօհմելեան Պէօյիքեան (քանոն) եւ Ռուզան Պարսումեան (դաշնամուր) նուագեցին Խաչատուր Ալեքիսեանի «Էլէկիա» ստեղծագործութիւնը:

Նաևոր Մարտիկեան հայուհիի նագանքով, պարային գողտրիկ շարժումներով ներկայացուց մենապար մը, իսկ Մարիլէ Մարգարեան քաղցրահունչ ձայնով մեկնաբանեց «Հայոց Հովիտ»ը, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ մայեսթրա Գայիանէ Սիմոնեան-Տերեանի:

Գեղարուեստական յայտագրի ավարտին, ՍՕ Խաչի Շրջ. Վարչութեան ատենապետուհի Սեդա Կերկերեան այս առիթով Շրջ. Վարչութեան խօսքը արտասանեց: Այս տօնակատարութեան բարեպատեհ առիթով ողջունեց բոլորը եւ յանուն

տօնակատարութեան ՀՕՄ-ի պատգամն ու գնահատագրերը փոխանցելու քաղցր ու պատուաբեր պարտականութիւնը վստահեցաւ իրեն: ՀՕՄ-ի Կ. Վարչութիւնը յորելուհիներն հանդիսութեան առիթով բարձր կը գնահատէր Սուրիահայ Օգնութեան Խաչը, որ մէկ դար է վեր, որպէս հարազատ ՀՕՄ-ական, իր բաժինը կը բերէ 110-ամեայ ՀՕՄ-ի ծրագիրներու իրականացման:

«Վերջին քանի մը տարիներուն, սուրիահայ գաղութը ապրեցաւ ընկերային ու քաղաքական ճգնաժամ, անցաւ ահաւոր տնտեսական տագնապներէ, զգաց ապահովութեան աննկարագրելի բացակայութիւն եւ գոյութեան սպառնալիք:

Աշխարհագիւտ իր միաւորներու անվերապահ եւ յանձնառու աջակցութեամբ Կեդրոնական Վարչութիւնը պիտի շարունակէ աջալուրջութեամբ հետեւիլ զարգացումներուն, կարիքի թելադրութեամբ օժանդակութեան անհրաժեշտ Նախաձեռնութիւնները իրագործելու համար», ըսուած էր Նամակին մէջ:

Հանդիսութեան ավարտին Շրջ. Վարչութեան ատենապետուհի Սեդա Կերկերեան բեմահարթակ իրաւիբեց Առաջնորդ Սրբազան Հայրը եւ ՀՕՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան ներկա-

փոխանցեց Թեմիս Բարեշան առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Չօպուեան: Սրբազան հայրը շեշտեց, որ այս գնահատագրերը համալսարանական վկայականներն անելի բարոյական արժեք կը ներկայացնեն, որովհետեւ կը վկայեն անսակարկ ծառայութիւնը վկայելուին: Ապա դիտել տուաւ, որ մեր տարագիր ժողովուրդին գաւակները կարիքաւոր ըլլալով մէկտեղ մուրացական չդարձան երբեք, շնորհիւ այս

մարդասեր խաչուհիներուն, շնորհիւ աշխարհատարած այս միութեան:

Հանդիսութիւնը փակուեցաւ «Պահպանիչ» աղօթքով:

Յետ հանդիսութեան, սրբազան հօր, Շրջ. Վարչութեան, մասնաճիւղերու վարչական ընկերուհիներուն եւ պարգեւատրուող ընկերուհիներուն ներկայութեան տեղի ունեցաւ այս առիթով պատրաստուած կարկանդակին հատումը: